

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

LISTOPAD 2010

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, LISTOPAD 2010

PETR FIALA, MARKÉTA PITROVÁ

Evropská unie

Brožovaný dotisk druhého vydání

Nejprodávanejší a nejkompaktnější publikace o Evropské unii v České republice, její první vydání nechybí v žádné z odborných knihoven. Autoři – renomovaní badatelé v oblasti evropské politiky – seznamují čtenáře s historií evropského integračního procesu, s vývojem, současnou podobou a funkcemi jednotlivých evropských institucí a s tím, ve kterých oblastech (politikách) a jakým způsobem Evropská unie působí. Kniha je zdařilou kombinací politologické analýzy a velkého množství informací. Formou srozumitelně napsaného a přehledně členěného textu nabízí kvalitního průvodce problematikou Evropské unie. Publikace nyní vychází ve druhém, aktualizovaném, výrazně doplněném a přepracovaném vydání. Zahrnuje události až do roku 2008 a čtenáři v něm rovněž naleznou řadu nových dat, grafů a tabulek, a navíc praktický jmenový a předmětový rejstřík. Kniha je určena nejen odborníkům, vysokoškolským studentům a profesionálům zabývajícím se z různých hledisek evropskou integrací, ale také širší veřejnosti, která má zájem získat co nejvíce kvalifikovaných informací o Evropské unii.

Brožované, formát B5, 808 stran, 598 Kč

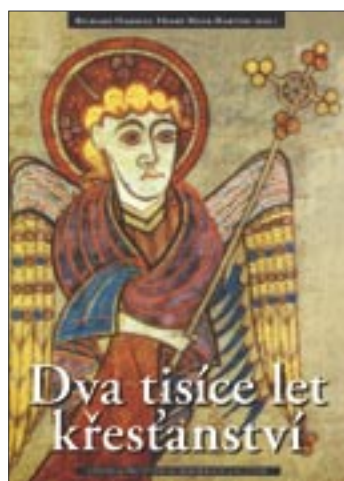
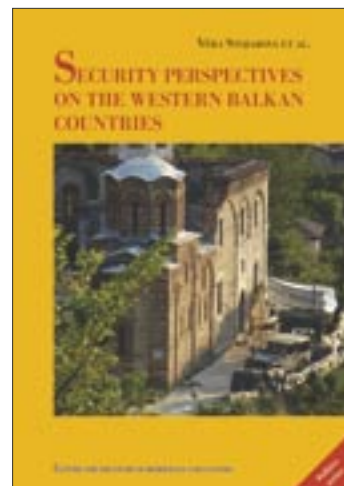
VĚRA STOJAROVÁ, MIROSLAV MAREŠ,

RICHARD STOJAR, SRDJAN PRITINA

security perspectives on the Western Balkan countries

This volume aims at an analysis of security perspectives on the Western Balkan countries which reflects military, political and societal, economic and environmental security issues. The first chapter, written by Richard Stojar from University of Defence details military security threats. The second chapter is written by Miroslav Mareš, a security expert from FSS MU, and reflects political-societal issues in the region. The third chapter was authored by Věra Stojarová, who also lectures at FSS MU and deals with economic security. The final chapter was written by Srdjan Prtina and focuses on environmental issues.

Brož., 124 str., 169 Kč

RICHARD HARRIES, HENRY MAYR-HARTING (EDS.)

Dva tisíce let křesťanství

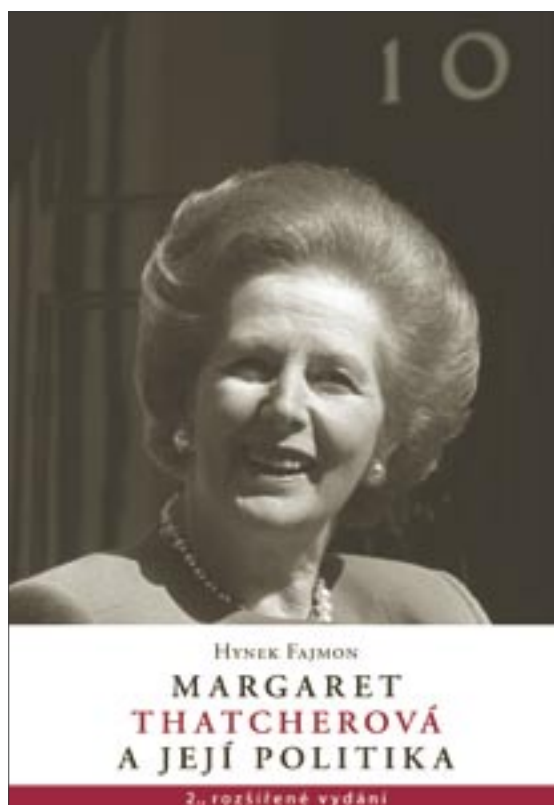
Impulzem ke vzniku této knihy byla řada veřejných přednášek o historii křesťanství, které se konaly na Oxfordu během akademického roku 1999–2000 u příležitosti konce druhého tisíciletí a měly se pokusit nahlédnout do tisíciletí třetího. Vycházely z představy jakéhosi přehledu, v jakém stavu se křesťanství nyní nachází. Zdály se nám vhodnou oslavou přelomu tisíciletí. S návrhem na uspořádání těchto přednášek přišel John Drury, děkan Christ Church; nápadu se s nadšením ujal Richard Harries, biskup z Oxfordu, a spolu se mnou je pak zorganizoval. Po přednášejících jsme nežádali, aby se řídili nějakými konkrétními instrukcemi, s výjimkou toho, že mohou upozornit – takovým způsobem, aby to oslovilo i neodborníky – na některé prvky z tvořivého příspěvku, které mělo to či ono období, jemuž se budou věnovat, pro vývoj a strukturu křesťanství. Výrazem „tvořivý příspěvek“ jsme samozřejmě nemínili nějakou kritiku; křesťanská církev po většinu svého vývoje závisela na vnější i vnitřní kritice. Tato naše velmi volná instrukce se ukázala být tvrdým oříškem a nastolila problém výběru, který řešil každý přednášející podle své povahy a ve shodě se svými zájmy. Výsledná kniha je knihou velmi rozdílných přístupů k jednotlivým obdobím. Kromě toho, že to tak různá období mnohdy vyžadují, to lze rovněž očekávat, jsou-li o účast požádáni zkušení odborníci, kteří již rozvinuli své vlastní intelektuální osobnosti. Hra dvou klavíristů nebude znít stejně, pokud to nejsou amatéři.

Vázané, 200 str., 279 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

HYNEK FAJMON

Margaret Thatcherová a její politika

2., rozšířené vydání

Margaret Thatcherová je fascinující a inspirativní osobností moderní světové politiky. „Konzervativní revoluce“, kterou zahájila v osmdesátých letech, změnila tvář Velké Británie a později i východní Evropy. Kniha poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona Margaret Thatcherová a její politika vychází při příležitosti osmdesátých pátých narozenin bývalé premiérky. V úspěšné „politické biografii“ se autorovi (jenž původně vystudoval historii) podařilo skvěle skloubit důkladnou práci historika s rozhledem a zkušenostmi aktivního politika hájícího pravicové hodnoty. Druhé vydání knihy, jež poprvé vyšla v roce 1999, autor podstatně rozšířil a doplnil o kapitolu věnovanou působení a rozsáhlé spisovatelské činnosti Margaret Thatcherové po roce 1990, kdy odešla z aktivní politiky. Podstatné jsou rozšířeny i závěrečná chronologická příloha a slovníček nejvýznamnějších představitelů „thatcherismu“. K českému čtenáři se tak dostává první kompletní biografie političky, jejíž odkaz je stále živý a inspirativní.

Vázané, 392 str. + 16 str. fotopřílohy, 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vnitřní trh	22
PŘEHLED DĚNÍ LISTOPAD 2010	7	Rada se opět neshodla, jak řešit problém překladu patentů	22
Energetika	7	EP schválil regulaci alternativních investičních fondů	22
Komise zveřejnila nový návrh směrnice týkající se nakládání s jaderným odpadem	7	Statut evropské společnosti nefunguje, Komise uvažuje o změnách	23
Komise zveřejnila novou energetickou strategii EU do roku 2020	8	ECON podporuje přísnější regulaci ratingových agentur	24
Hospodářská a měnová unie	10	EP zpřísňuje označování nebezpečných látek ve stavebnictví	25
EU poskytne již druhou finanční pomoc členskému státu – Irsku	10	EP podpořil pokračování státní pomoci těžbě černého uhlí do roku 2018	25
Institucionální záležitosti	12	Zaměstnanost a sociální věci	26
AFCO: Evropská občanská iniciativa musí být co nejpřístupnější	12	Důchodový systém pro EU? Názory se liší	26
Jednání dohodovacího výboru o rozpočtu pro rok 2011 ztroskotala	12	Zemědělství	27
Justice a vnitro	14	Komise prezentovala svoje představy o budoucnosti SZP po roce 2013	27
Rada diskutovala o návrhu zavedení evropského vyšetřovacího příkazu	14	Životní prostředí	29
Komise zveřejnila Evropskou strategii pro vnitřní bezpečnost pro období 2011–2014	15	EP: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější	29
Regionální politika	16	VE ZKRATCE...	30
Komise zveřejnila sdělení o budoucnosti kohezní politiky po roce 2013	16	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	31
Rozšiřování	18	KALENDÁŘ NA PROSINEC 2010	33
Komise hodnotí proces rozšiřování EU pozitivně	18	SEZNAM ZKRATEK	34
Spotřebitelé	19	SLOVNÍČEK	36
EP požaduje lepší informovanost pacientů o lécích na předpis	19	SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	39
Vnější vztahy	20		
Summit EU – Ukrajina pootevřel Ukrajině cestu v oblasti liberalizace vízového styku	20		
Bleskový summit EU – USA	21		

STALO SE...

Komise 10. 11. 2010 zveřejnila dlouho očekávané sdělení týkající se energetické strategie pro Evropu na období 2011–2020. Jejím cílem má být současně zajištění udržitelnosti dodávek energie v EU, podpora hospodářského růstu či zajištění vedoucí pozice pro EU v oblasti inovací a technologií v energetice. Sdělení vyjmenovává 5 hlavních priorit energetické politiky EU pro příslušné období (více v příspěvku **Komise zveřejnila novou energetickou strategii EU do roku 2020**).

Rada se 10. 11. 2010 opět neshodla na ujednání o překladech pro patent EU (více v příspěvku **Rada se opět neshodla, jak řešit problém překladu patentů**).

Komisaři Johannes Hahn pro regionální politiku a László Andor pro oblast zaměstnanosti a sociálních věcí prezentovali 10. 11. 2010 zprávu o hospodářské, sociální a teritoriální soudržnosti. Zajímavost této zprávy, která je zveřejňována každé 3 roky, tentokrát tkvěla v tom, že měla nastiňovat i budoucnost kohezní politiky po roce 2013, tedy v kontextu vývoje nové finanční perspektivy (více v příspěvku **Komise zveřejnila sdělení o budoucnosti kohezní politiky po roce 2013**).

Plénium EP 11. 11. 2010 schválilo regulaci alternativních investičních fondů (více v příspěvku **EP schválilo regulaci alternativních investičních fondů**).

Jedno z nejdůležitějších témat listopadové agendy klíčových institucí rozhodovacího procesu v EU představovala budoucnost návrhu rozpočtu na rok 2011. Mezi zástupci Evropského parlamentu, Rady a Komise probíhalo dohodovací řízení, které však do stanoveného data 15. 11. 2010 nepřineslo konsensus. Sporným bodem nakonec nebyl ani natolik samotný rozpočet pro rok 2011 a jeho navrhované výdaje jako spíše otázka budoucnosti financování EU a role EP v těchto jednáních. Otázky rozpočtu pro rok 2011 také dominovaly plenárnímu zasedání EP ve dnech 22.–25. 11. 2010 (více v příspěvku **Jednání dohodovacího výboru o rozpočtu pro rok 2011 ztroskotala**).

Komise 18. 11. 2010 představila očekávané sdělení týkající se budoucnosti společné zemědělské politiky do roku 2020. Sdělení je zaměřeno na tři hlavní cíle –

řešení problémů v oblasti potravin, přírodních zdrojů a územního plánování – a prezentuje různé varianty vývoje SZP po roce 2013 (více v příspěvku **Komise prezentovala svoje představy o budoucnosti SZP po roce 2013**).

Výbor ECON 22. 11. 2010 schválil zprávu Jean-Paula Gauzèse ke zpřísnění nařízení č. 1060/2009, jež se týká regulace působení ratingových agentur v EU (více v příspěvku **ECON podporuje přísnější regulaci ratingových agentur**).

Komise 22. 11. 2010 zveřejnila sdělení věnované strategii pro vnitřní bezpečnost. Akční plán pokrývá období let 2011–2014 a obsahuje seznam strategických cílů i návrhy konkrétních akcí. Sdělení předpokládá zúžení spolupráce v 5 oblastech vnitřní bezpečnosti. Jedná se o boj proti organizovanému zločinu, proti terorismu, boj s kybernetickou zločinností a počítačovou trestnou činností, správu hranic a problematiku zvládání krizí a katastrof (více v příspěvku **Komise zveřejnila evropskou strategii pro vnitřní bezpečnost pro období 2011–2014**).

Výbor IMCO přijal 23. 11. 2010 návrh revize nařízení týkajícího se označování nebezpečných látek v produktech používaných ve stavebnictví (více v příspěvku **EP zpřísnuje označování nebezpečných látek ve stavebnictví**).

Plénium EP 24. 11. 2010 přijalo zprávu Jill Evans z výboru ENVI týkající se zpřísnění stávající směrnice č. 2002/95 o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (více v příspěvku **EP: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější**).

Plénium EP 24. 11. 2010 přijalo v prvním čtení dvě zprávy, které jsou součástí tzv. farmaceutického balíku a týkají se přístupu pacientů k informacím o lécích na předpis (více v příspěvku **EP požaduje lepší informovanost pacientů o lécích na předpis**).

Ministři financí zemí eurozóny se na svém neformálním setkání 28. 11. 2010 jednomyslně shodli, že EU poskytne Irsku půjčku ve výši 85 mld. € (více v příspěvku **EU poskytne již druhou finanční pomoc členskému státu – Irsku**).

PŘEHLED DĚNÍ LISTOPAD 2010

ENERGETIKA

Komise zveřejnila nový návrh směrnice týkající se nakládání s jaderným odpadem

Návrh směrnice Rady o bezpečném nakládání s vyhořelým palivem a s radioaktivním odpadem ([KOM\(2010\)618](#))

Komise 3. 11. 2010 zveřejnila návrh směrnice o bezpečném nakládání s vyhořelým palivem a s radioaktivním odpadem.

Návrh podporuje jakožto optimální řešení pro konečné uskladnění budování zařízení pro hloubkové geologické ukládání. Zakázán má být vývoz jaderného odpadu do zemí mimo EU pro finální uskladnění, Komise též požaduje, aby se bezpečnostní standardy stanovené Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (IAEA) staly právně závaznými.

Kontext

Otázka harmonizace standardů v oblasti jaderné bezpečnosti, stejně jako problém budoucnosti využívání jaderné energetiky jako takové, představují v EU citlivou problematiku.

Vztah členských států k využívání jádra pro výrobu energie je různorodý. Mezi členy EU jsou státy využívající jádro významným způsobem pro výrobu energie a brání se společným standardům vztahujícím se především na výrobu energie z jádra (Francie, Velká Británie), státy hodlající jadernou energetiku dále rozvíjet v rámci svých energetických strategií (Česká republika), či dokonce státy, které jadernou energetiku prozatím nevyužívají, ale z důvodů energetické bezpečnosti část elit o vybudování jaderné elektrárny uvažuje (Polsko, Itálie). Na druhé straně jsou zde členské země, které se z hlediska postojů veřejnosti i převážné většiny elit profilují jako odpůrci energie z jádra (Rakousko). Některé členské státy potom mají k jaderné energetice a možnostem renesance výroby energie z jádra ambivalentní vztah, především kvůli vlivu odpůrců jádra a též ekologických organizací na část veřejnosti (Německo).

Otázkou je také, jak je v tom kterém státě nakládáno s použitým jaderným palivem.

Může být považováno za odpad a dočasně uskladněno (poté následuje přímé uložení). Dostupné

technologie ale již umožňují toto palivo přepracovávat za účelem zisku opětně použitelného plutonia a uranu. I přepracováním však vzniká tzv. konečný odpad, který obsahuje nerecyklovatelný podíl, jež již nelze využít. Vysoce radioaktivní odpad vyžaduje přímé uložení až na milion let, dočasné skladování na dobu 50 či 100 let, jak je tomu v současnosti, tedy není finálním řešením.

Vybudování finálních úložišť v současnosti plánují v horizontu 10–15 let Finsko, Švédsko či Francie.

Obsah

Návrh se týká nejen nakládání s použitým jaderným palivem, ale také s radioaktivním odpadem vznikajícím při používání jaderného materiálu k lékařským či vědeckým účelům.

Týká se tedy všech členských států, nejen těch, které využívají jádro k výrobě elektrické energie. K medicínským či vědeckým účelům je jaderný materiál používán ve všech členských zemích.

Dle návrhu vyžaduje radioaktivní odpad včetně vyhořelého paliva v současnosti dlouhodobé skladování a střežení za přísně stanovených fyzikálních a bezpečnostních podmínek. Ani nyní používané běžné metody dlouhodobého skladování použitého paliva a radioaktivního odpadu ovšem podle směrnice nepředstavují dostatečné řešení v dlouhodobém horizontu a jsou spíše řešením pro ukládání nízké a středně radioaktivního krátkodobého odpadu. Problémem je podle Komise i to, že zařízení typu meziskladů, kam je v současnosti většina vysoceradioaktivního odpadového materiálu ukládána, jsou buďto povrchová, anebo i v případě podpovrchových úložišť jsou tyto materiály umístěny relativně blízko zemskému povrchu. Může proto dojít k ohrožení bezpečnosti, ať již v důsledku nehod (letecká katastrofa), živelných pohrom (zemětřesení, požár) či teroristických útoků.

Nejvhodnějším řešením pro konečnou fázi nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, jehož další podporu a rozvoj směrnice požaduje, má být hloubkové geologické ukládání.

Tento závěr je podle návrhu výsledkem konsensu vědců a technologů po více než třicetiletém výzkumu v této oblasti.

Geologické ukládání je tak ze všech v současnosti dostupných technologií považováno za nejbezpeč-

nější variantu v souladu s principem pasivní bezpečnosti. Tento způsob skladování by totiž neměl následně vyžadovat již žádné zásahy člověka a měl by znamenat „konečné řešení“ pro problém ukládání radioaktivního odpadu.

V souladu s návrhem by měly členské státy vypracovat programy obsahující plány pro vybudování a zajištění funkčnosti zařízení pro konečné uskladnění odpadu, včetně vyčíslení nákladů a schémat pro finanční realizaci.

Pro vybudování či zprovoznění těchto zařízení ale návrh směrnice nestanovuje žádné konkrétní časové lhůty. Stejně tak nestanovuje žádné parametry ohledně toho, jak hluboké má být geologické úložiště, protože tyto parametry jsou závislé na konkrétní situaci členských států (z hlediska geologických charakteristik a parametrů). Z bezpečnostního hlediska by se však úložiště měla nacházet minimálně v hloubce 300 m po povrchem. Komise má mít právo požádat členské státy, aby v případě potřeby své plány modifikovaly.

Zajímavým prvkem návrhu je zákaz vývozu jaderného odpadu do zemí mimo EU za účelem finálního uskladnění.

Povolena má být naproti tomu taková varianta, že se některé členské státy dohodnou, že budou zařízení pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem včetně úložišť sdílet na základě dohody uzavřené mezi sebou.

V souvislosti s požadavkem Komise, aby se bezpečnostní standardy stanovené IAEA staly právně závaznými, návrh zmiňuje, aby v členských státech dohlížely na bezpečnost při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem nezávislé dozorné orgány oddělené jiných subjektů či organizací působících v oblasti podpory a využívání jaderné energie či jaderných materiálů.

Tyto orgány by měly vydávat povolení pro výstavbu skladovacích zařízení a následně by měly pravidelně hodnotit a ověřovat jejich bezpečnost.

Sporné body

Návrh vyvolal nesouhlasné reakce zejm. mezi europoslanci frakce Zelených/EFA.

Kritizováno je, že návrh dává členským státům volnou ruku, pokud jde o to, co má být považováno za „jaderný odpad“, či to, že dostatečně neřeší otázku finanční odpovědnosti za budování skladovacích zařízení. Není tedy zcela zřejmé, kdo bude tyto finančně náročné projekty platit.

Ekologové návrh pozitivně nepřijali (například dle Greenpeace návrh dává zelenou tomu, aby vysoce nebezpečný odpad znečišťoval hlubiny Země na dobu delší, než bude doba existence lidského druhu na planetě). Zástupci odvětví jaderné energetiky naopak návrh přivítali s pou-

kazem na to, že odráží konsensus specialistů pracujících v oboru o tom, že geologické uskladnění představuje nejbezpečnější způsob nakládání s vysoce rizikovým odpadem.

Další vývoj

Vzhledem k tomu, že právní bází návrhu je [Smlouva o Euratom](#), bude při schvalovací proceduře EP pouze konzultován, Rada má rozhodovat kvalifikovanou většinou.

Pokud by směrnice byla přijata v roce 2011, státy mají mít 2 roky na její zapracování do vnitrostátních právních řádů. Začít uplatňovat by se měla v roce 2015. Dále se očekává, že do 4 let od přijetí (tedy do roku 2015) členské státy vypracují příslušné národní programy.

Komise zveřejnila novou energetickou strategii EU do roku 2020

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Energy 2020. A strategy for competitive, sustainable and secure energy ([COM\(2010\)639](#))

Komise 10. 11. 2010 zveřejnila dlouho očekávané sdělení týkající se energetické strategie pro Evropu na období 2011–2020. Jejím cílem má být současně zajištění udržitelnosti dodávek energie v EU, podpora hospodářského růstu či zajištění vedoucí pozice pro EU v oblasti inovací a technologií v energetice.

Kontext

Nová energetická strategie by měla nahradit [akční plán](#) z roku 2007, který mj. počítal do roku 2020 s 20% zvýšením podílu energie z obnovitelných zdrojů na konečné energetické spotřebě, s dosažením 20% úspor v energetické spotřebě EU a 20% snížením emisí skleníkových plynů v porovnání se stavem z roku 1990.

Pod vlivem tohoto akčního plánu byly následně zveřejněny klíčové soubory legislativních dokumentů v oblasti energetiky, např. tzv. klimaticko-energetický balík, tzv. třetí liberalizační balík či návrhy týkající se energetické účinnosti.

Od května do začátku července 2010 probíhala veřejná konzultace (více v příspěvku „Komise připravuje další energetický akční plán“, [Monitoring květen 2010](#)). V říjnu 2010 potom výbor ITRE přijal ve znění pozměňovacích návrhů [návrh zprávy](#) Leny Kolarské-Bobiňské s názvem „Směrem k nové energetické strategii pro Evropu 2011–2020“.

Jednalo se o vlastní iniciativu pokoušející se reflektovat z pozic EP probíhající přípravu nové energetické strategie EU (více v příspěvku „Komise i EP se připravují na novou energetickou strategii EU pro období 2011–2020“, [Monitoring říjen 2010](#)).

Obsah

Sdělení vyjmenovává 5 hlavních priorit energetické politiky EU pro příslušné období. Jedná se o snížení energetické spotřeby a zvýšení energetické efektivity, zvýšení konkurenceschopnosti trhu s energiemi a další posílení jeho integrace, zabezpečení energetických dodávek a zvýšení ochrany spotřebitele, důraz na inovace a rozvoj nových technologií v energetice a v neposlední řadě o problematiku vnější dimenze energetických trhů EU s důrazem na státy sousedící s EU. Plány týkající se posílení energetické účinnosti do roku 2020 by se měly dotknout především stavebnictví (např. podpora rekonstrukce budov za účelem snížení spotřeby energií) a dopravy.

Opět se chystá i efektivnější systém označování výrobků z hlediska energetické účinnosti, energetickou účinností by se při nákupu výrobků a služeb měly řídit i místní samosprávy a k průmyslovým investicím do energeticky méně náročných technologií by měly motivovat zvláštní certifikáty energetické účinnosti.

Strategie slibuje další odstraňování překážek na vnitřním trhu s energiemi, což s sebou ovšem nese i ambiciózní infrastrukturní plány (především dokončení celoevropské rozvodné sítě spojující členské státy, modernizaci existující rozvodné sítě, lepší napojení mořských větrných a solárních elektráren na tuto síť atd.).

V plánech je větší decentralizace výroby elektřiny a naopak budování inteligentních sítí. Celkově by potřebné obří investice do infrastruktury měly během 10 let v EU dosáhnout 1 bil. €. Strategické projekty by měly být schvalovány ve zjednodušeném řízení s cílem zabezpečit povolení k výstavbě a potřebné finanční prostředky co nejdříve, což může být ve výsledku i kontraproduktivní.

K vnitřnímu trhu s energií by se měly všechny členské státy připojit do roku 2015, důležitá je ovšem i otázka implementace stávající legislativy v oblasti liberalizace trhů s elektřinou a plynem, která byla problematická již před přijetím třetího liberalizačního balíku.

V oblasti zvýšení energetické bezpečnosti a zabezpečení dodávek se objevují ve strategii obligátní výzvy k jednotnému vyjednávání s externími dodavateli, které by mělo přinést i jednotný postup při vyjednávání smluv, otázkou ovšem je realizovatelnost takové proklamace v praxi.

Strategie počítá i s dalším posílením možností spotřebitelů flexibilně měnit dodavatele.

Naplnění priority týkající se technologií a inovací by měla konkrétně zajistit urychlená realizace [Strategického plánu pro energetické technologie](#) (SET), který zahrnuje 6 průmyslových iniciativ, jež se týkají OZE (větrná energie, solární energie a bioenergie), sporné technologie CCS, ale i vybudování inteligentních distribučních sítí a dalšího výzkumu v oblasti jaderného štěpení.

Právě na iniciativy zahrnuté do plánu SET by měla být zacílena finanční pomoc Komise a zmíněné iniciativy by též měly hrát prioritní roli při finančním plánování v oblasti energetiky po roce 2013. Další investice má směřovat do obnovení plánů na podporu skladování elektrické energie, což souvisí i s tím, že strategie počítá s větším využitím elektrické energie v dopravě. Zelenou mají mít opět i biopaliva, ovšem „udržitelná biopaliva“, především tedy biopaliva druhé generace. Dlouhodobým cílem v tomto směru má být zvýšení konkurenceschopnosti EU v technologické oblasti. Zajímavé přitom je, že strategie nezapomíná ani na dlouho tabuizovanou jadernou energii. Zde se naděje upírají i k projektu ITER, který ovšem v současnosti budí pozornost hlavně v souvislosti s otázkami, kde na něj vzít v rámci rozpočtu EU dodatečné prostředky vzhledem k napjaté situaci okolo návrhu rozpočtu pro rok 2011.

Pokud jde o vnější dimenzi energetické politiky, jako již mnohokrát předtím se ozývá výzva ke koordinaci energetické politiky v rámci EU, zejména ve vztahu ke klíčovým partnerům, zde je ovšem obligátním problémem, kteří z těchto partnerů mají v rámci strategie vnější energetické politiky EU dostávat přednost (nejde jen o otázku producentů, ale například i o důležitý problém tranzitu). Strategie zdůrazňuje zejména sousedskou politiku – a v tomto kontextu význam dalšího prohlubování a rozšiřování tzv. [Energetického společenství](#) –, ale také Afriku.

Sporné body

Strategie je plná optimistických proklamací, které slibují další výdaje v oblasti, regulace, pokračování v naplňování ekologických cílů a větší sledování bezpečnostní roviny a vnější dimenze v energetické politice, ale i větší důraz na rozvoj ne právě levných technologií. Je otázkou, do jaké míry obstojí v konfrontaci s ekonomickou realitou současné EU i s přetrvávající rozpolceností v řadě otázek vnější i vnitřní dimenze energetické politiky, navzdory výzvám k „jednotě“.

První kritické reakce přišly z EP. Lucemburský poslanec za frakci Zelení/EFA Claude Turmes, jehož jméno je spojeno především s [návrhem zprávy](#) k [návrhu směrnice](#) o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, označil novou energetickou strategii za velké zklamání.

Nepříliš překvapivě jej šokoval především důraz na význam jaderné energie, stejně jako to, že nastíněné návrhy týkající se energetické účinnosti a úspor postrádají zcela konkrétní a závazné cíle. Neuspokojily jej ani předpokládané investice do obnovitelných zdrojů. Dle Turmese je strategie odrazem konzervativního přístupu současného komisaře pro energetiku Günthera Oettingera, na což podle něho ve výsledku nejvíce doplatí spotřebitelé a životní prostředí. Význam nové strategie pro spotřebitele ve svém vyjádření zdůraznili i zástupci lobbyistické organizace evropských spotřebitelů [BEUC](#). Podle prohlášení spotřebitelé prozatím marně čekají na to, aby mohli využívat všech výhod, které by jim měl nabízet liberalizovaný trh s energiemi. Navrhované inovační a infrastrukturní projekty by tedy měly sloužit především spotřebitelům.

Další vývoj

Nyní má Komise 18 měsíců na to, aby na základě vyjmenovaných priorit připravila konkrétní legislativní iniciativy a návrhy.

Energetika ovšem má být v roce 2011 též tématem pro mezivládní úroveň: v únoru 2011 by se měl uskutečnit v EU vůbec první summit věnovaný výhradně tématu energetiky a energetické politiky EU.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

EU poskytne již druhou finanční pomoc členskému státu – Irsku

[Statement](#) by the Eurogroup and ECOFIN Ministers, 28. 11. 2010

Ministři financí zemí eurozóny se na svém neformálním setkání 28. 11. 2010 jednomyslně shodli, že EU poskytne Irsku půjčku ve výši 85 mld. €.

Kontext

EU otrásá další finanční krize jejího členu, respektive členu eurozóny. Irský problém neodstartovalo ohromné zadlužení jako v případě Řecka, ale krize bankovního sektoru. Prudký nárůst deficitu způsobila až nákladná sanace krachujících irských bank. To zavedlo zemi do dluhové pasti.

Problémy irských bank způsobilo obrovské množství úvěrů, které si finanční ústavy nabraly v zahraničí, aby na domácí půdě mohly financovat masivní realitní boom. S příchodem hospodářské a finanční krize začaly ovšem ceny nemovitostí prudce klesat a banky se zanedlouho ocitly bez prostředků. Jejich ztráty ovšem nebyla vláda schopna financovat, mimo jiné i proto, že irský rozpočet z velké části

stojí na příjmech z daně z nemovitosti (sazby daně z příjmů jsou naopak velmi nízké).

Na začátku listopadu 2010 malé země v čele se šéfem eurozóny a lucemburským premiérem Jean-Claudem Junckerem odmítali, že by Irsko potřebovalo finanční pomoc. Velké země si naopak přály, aby jí Irové využili. Irsko několik týdnů pomoc EU odmítalo, žádost podalo 22. 11. 2010.

Finanční krize se v Irsku přelila do krize politické, když opozice začala na vládní stranu Fianna Fáil vyvíjet tlak a požadovala vypsání předčasné volby. Premiér Brian Cowen tuto možnost připustil až poté, co budou schválena úsporná opatření. Jednotná měna se během listopadu 2010 ocitla pod tlakem. Investoři se obávají, že stejný osud jako Irsko potká také Portugalsko, Španělsko, Itálie a Belgie. Šéf ECB Jean-Claude Trichet tyto obavy vyvrací. Informace o tom, že EU tlačí na Portugalsko, aby přijalo pomoc EU, Unie vyvrátila. V Portugalsku se deficit rozpočtu rovná 12% HDP, dlužné závazky dosáhly 330% HDP. Kromě toho podle nejnovějších údajů Evropského statistického úřadu (Eurostatu) přesáhlo stanovenou hranici deficitu 24 z 27 členských států EU. Pomoc zemím EU zasaženým finanční krizí už dosáhla 300 mld. €.

Obsah a sporné body

Na základě žádosti Irska z 22. 11. 2010 ministři financí eurozóny na svém [neformálním jednání](#) 28. 11. 2010 jednomyslně schválili půjčky Irsku ve výši 85 mld. €; země z vlastních zdrojů uhradí 17,5 mld. €.

Ministři se shodli na tom, že půjčka zajistí finanční stabilitu eurozóny a EU jako takové. Irsko získá půjčku na základě pevně daného schématu vytvořeného Komisí, MMF a ECB. Bude se jednat o tříletou společnou finanční asistenci. Irská vláda s návrhem souhlasila 28. 11. 2010.

Program pomoci spočívá na 3 pilířích:

- okamžitým posílení a celkové restrukturalizaci bankovního systému;
- ctižádostivé fiskální úpravě vedoucí k restrukturalizaci fiskálního systému včetně upravení nadměrného deficitu do roku 2015;
- reformách vedoucích k znovuoživení ekonomiky, obzvláště v oblasti pracovního trhu (nezaměstnanost činí v Irsku 13,6%) a zajištění ekonomické a sociální pozice občanů.

Půjčka Irsku obsahuje:

- 10 mld. € na refinancování;
- 25 mld. € pro potřeby bankovního systému, na nichž se bude 17,5 mld. € podílet irská vláda financemi z rozpočtu a Národního penzijního rezervního fondu (tento fond, který měl v budou-

cích letech vyrovnávat rostoucí výdaje na penze, bude muset prodat více jak polovinu svých akcií a dalších aktiv a peníze poskytnout právě na sanaci krachující banky;

- 50 mld. €. pokryje potřeby vyplývající z rozpočtu.

Finanční pomoc bude zajištěna:

- 22,5 mld. €. Evropským mechanismem finanční stabilizace (EFSM; právě prostřednictvím tohoto mechanismu může Komise na trhu získat až 60 mld. €, za což ručí všechny členské státy EU a slouží k okamžité pomoci členskému státu);
- 17,7 mld. €. Evropským nástrojem finanční stability (EFSE; ten byl [vytvořen](#) 16 členy eurozóny na základě rozhodnutí Rady 9. 5. 2010, doplňuje EFSM a je schopen vydat dluhopisy až ve výši 440 mld. € a bude platit jen do roku 2013; více v příspěvku „Rada o stabilizaci společné měny“, [Monitoring, květen 2010](#) a „Rada schválila konkrétní podobu záchranného fondu“, [Monitoring, červen 2010](#); Německo a Francie na konci listopadu 2010 jednaly o založení permanentního krizového mechanismu označovaného jako tzv. řízený bankrot, kterého by se mohly účastnit také země vně eurozóny včetně ČR; mechanismus počítá s tím, že na případném krachu některého ze států se budou podílet i soukromí investoři, tedy především banky; investoři by přišli o předem určenou část svých investic do dluhopisů postižené země);
- 4,8 mld. €. bilaterálními půjčkami Velké Británie, Dánska a Švédska;
- 22,5 mld. €. MMF.

Průměrný úrok z poskytnuté půjčky bude činit 5,8%, což je sice více než EU poskytla Řecku (5,2%), ale méně než 9%, které požaduje trh. Irsko bude vypracovávat čtvrtletní zprávy o stavu ekonomiky.

Kabinet chce získat v rozpočtu během příštích 4 let pomocí úspor a daní 15 mld. €, z toho 40% už v příštím roce. Úsporami výdajů chce vláda ušetřit 10 mld. € a zvýšenými daněmi a dalšími opatřeními získat zbylých 5 mld. €.

Mezi opatření patří zejména: postupné zvyšování sazby DPH (z 21% na 22% v roce 2013 a na 23% v roce 2014); zavedení daně z nemovitosti a vody; omezení počtu státních zaměstnanců (oproti roku 2008 klesne o 24 750, tedy na úroveň roku 2005); škrty sociálních dávek (do roku 2014 o 2,8 mld. €) a snížení minimální mzdy (o jedno euro na 7,65 €). Irové půjdou v roce 2014 do důchodu v 66 letech, v roce 2021 v 67 letech.

Na dosavadní úrovni však zůstane nízká sazba daně z příjmů právnických osob ve výši 12,5%, která je (od roku 2003) jednou z nejnižších úrovní v EU. To nevíta Německo, Francie ani další země EU, pro kte-

ré tato sazba představuje ztížení konkurenceschopnosti. Pro Iry je tato daň symbolem vzestupu jejich ekonomiky v minulých desetiletích a přivedla do země především americké investory jako Microsoft, Hewlett-Packard, Intel nebo Google. Nadnárodní společnosti dosud v Irsku vytvořily zhruba 240 tis. pracovních míst. Na celkových daňových příjmech, které plynou irské státní pokladně, se podílí 55%, na hodnotě irského vývozu téměř 70%.

Cílem vládního plánu je dostat rozpočtový deficit do roku 2014 k unijnímu limitu 3% HDP. Irsko v roce 2010 očekává, že tamější deficit veřejných financí vzroste na 32% HDP, což je evropský rekord. Celkový vládní dluh by měl letos stoupnout na 95% HDP a na maximum se má podle plánu dostat v roce 2013, kdy se vyšplhá na 102% HDP.

Irská opozice (Labour a Fine Gael) představí svůj návrh úsporných opatření na začátku prosince.

Proti vládním škrtnutím protestovalo v ulicích Dublinu na konci listopadu odhadem přes 50 tis. lidí.

Ani po zveřejnění pomoci Irsku se euro nepřestalo vůči dolaru propadat. Jedno euro se 29. 11. 2010 prodávalo za méně než 1,31 dolaru, což představuje propad o 1,5%. Nervozita se odrazila také na evropských burzách. Nedaří se však ani akciím v evropských finančních centrech – Londýně, Paříži a Frankfurtu. Hodnota firem obchodovaných na těchto trzích se snížila o více než 1%. Na pražské burze se pak hodnota společností snížila o zhruba 0,7%. Naopak stále rostla cena pojištění proti nesplacení dluhů zemí jako Portugalsko nebo Španělsko.

Pozice ČR

Na finanční pomoci Irsku se bude podílet i ČR – skrze EFSM. Zaručí se za celkem 6,7 mld. Kč., které Irům na 3 roky půjčí Komise.

V případě, že by Irsko peníze nesplatilo, Česko by celou částku muselo zaplatit do rozpočtu EU. ČR ručí nesplacenou rezervou do evropského rozpočtu právě touto sumou. Účast ČR na mechanismu EFSM schválila vláda Jana Fischera v květnu 2010.

Další vývoj

Rada o tomto konkrétním návrhu formálně rozhodne na svém zasedání 6.–7. 12. 2010. Otázkou řízeného bankrotu se bude patrně zabývat Evropská rada na summitu 16.–17. 12. 2010.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

AFCO: Evropská občanská iniciativa musí být co nejpřístupnější

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o občanské iniciativě ([KOM\(2010\)119](#))

Výbor AFCO 9. 11. 2010 [debatoval](#) o své [pozici](#) vůči návrhu Komise na zavedení evropské občanské („lidové“) iniciativy. Podle očekávání preferuje, aby pravidla pro její uplatnění byla co nejvolnější.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v březnu 2010 v souladu s čl. 11 Smlouvy o EU a čl. 24 Smlouvy o fungování EU. Navrhla, aby evropská občanská iniciativa byla uznána v případě, že se k ní připojí alespoň 1 mil. občanů z třetiny členských států. Minimální počet signatářů z jednotlivých členských států by měl být závislý na jejich lidnatosti (více v příspěvku „Komise: Takhle by měla vypadat evropská občanská iniciativa v praxi“, [Monitoring března 2010](#)).

Rada se na tzv. obecném přístupu k návrhu shodla v červnu 2010. Připustnost iniciativy by podle ní měla být zkoumána již po sesbírání 100 tis. podpisů (Komise navrhovala 300 tis.; více v příspěvku „Rada: Přezkoumání připustnosti evropské občanské iniciativy bude probíhat dříve“, [Monitoring června 2010](#)).

Obsah

Cílem AFCO je požadavky na evropskou občanskou iniciativu co nejvíce zmírnit a zjednodušit. Proto požaduje, aby její připustnost byla posouzena bezprostředně poté, co se začne se sběrem podpisů, aby podpisy mohly pocházet pouze z jedné pětiny členských států a mohly se sbírat až rok a půl, a to od všech občanů členských států, kteří dosáhli věku 16 let (čísla svých dokladů by přikládat nemuseli).

Po sesbírání 1 mil. podpisů by se mělo k příslušné iniciativě obligatorně uskutečnit veřejné slyšení. Rovněž by ke každé z nich měl vzniknout sedmičlenný „občanský výbor“ (každý člen by měl pocházet z jiného členského státu).

Sporné body

Uvedené požadavky jsou problematické jak z hlediska jejich obsahu (fakticky posilují prvky přímé demokracie na úrovni EU, což nepodporuje např. Francie, ale ani ČR), tak (potažmo) s ohledem na již dříve avizovaný předpoklad, že finální norma bude schválena k prvnímu výročí vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Nejenže se jednoznačně ukázalo, že pozice Komise a Rady na jedné straně a EP na straně druhé jsou zce-

la odlišné (i když Komise je údajně ochotna k ústupkům, např. ve věci přezkoumání připustnosti evropské občanské iniciativy, pokud výše uvedený „občanský výbor“ vznikne bezprostředně po registraci iniciativy). EP projednávání komplikuje i procedurálně: věnují se mu fakticky hned 4 odpovědní zpravodajové (Alain Lamassoure a Zita Gurmai z výboru AFCO a Diana Wallis a Gerald Häfner z výboru PETI).

Evropská občanská iniciativa a Komise, Rada a EP

Sporné body	Komise	Rada	EP
Po sesbírání kolika podpisů by měla být kontrolována připustnost iniciativy?	300 tis.	100 tis.	0
Z jakého minimálního počtu členských států by měly pocházet podpisy pod iniciativou?	1/3 EU (9)	1/3 EU (9)	1/5 (6)
Jaký by měl být minimální věk signatářů?	18 let (v případě Rakouska 16 let)	18 let (v případě Rakouska 16 let)	16 let
Jak dlouho by měla moci být iniciativa otevřena?	12 měsíců	12 měsíců	18 měsíců
Kdy by mělo být revidováno nařízení o iniciativě?	po 5 letech	po 3 letech	po 3 letech

Další vývoj

Plénum EP by mělo o zprávě hlasovat 15. 12. 2010. Belgické předsednictví avizovalo, že bude usilovat o uzavření jednání návrhu do konce roku 2010. Implementační lhůta by pak měla být 12měsíční.

Jednání dohodovacího výboru o rozpočtu pro rok 2011 ztroskotala

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25.

listopadu 2010 o probíhajících jednáních o rozpočtu na rok 2011 ([P7 TA-PROV\(2010\)0433](#))

Draft General Budget of the European Union for the financial year 2011. General Statement of Revenue ([COM\(2010\) 750](#))

Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council on the Mobilisation of the Flexibility Instrument ([COM\(2010\) 760](#))

Jedno z nejdůležitějších témat listopadové agendy klíčových institucí rozhodovacího procesu v EU představovala budoucnost [návrhu rozpočtu](#) pro rok 2011. Mezi zástupci EP, Rady a Komise probíhalo dohodovací řízení, které však do stanoveného data 15. 11. 2010 nepřineslo konsensus.

Sporným bodem nakonec nebyl ani natolik samotný rozpočet pro rok 2011 a jeho navrhované výdaje jako spíše otázka budoucnosti financování EU a role EP v těchto jednáních.

Kontext

Podle Lisabonské smlouvy je rozpočet nově schvalován podle spolurozhodovací procedury, což dává EP rovnoprávnou pozici ve vztahu k Radě. EP již dopředu avizoval, že této možnosti využije nejen k tomu, aby prosadil vlastní představu o výdajích rozpočtu pro rok 2011, mírně odlišnou od [pozice Rady](#) a konvenující více s [původním návrhem Komise](#), ale také k tomu, aby přiměl Radu a Komisi diskutovat o možné revizi výdajů v rámci platné finanční perspektivy a též o další budoucnosti rozpočtové politiky EU po roce 2013.

V zájmu tedy byla otázka revize již rámcově stanovených výdajových stropů pro následující rozpočtové roky a ještě citlivější otázka nové finanční perspektivy a možnosti zavedení nového zdroje příjmu pro rozpočet EU.

EP se nakonec rozhodl uchýlit k variantě použití rozpočtu na příští rok jako „rukojmí“ v otázce budoucnosti rozpočtové politiky EU. Ve svém [usnesení](#) z října 2010 odmítl škrty provedené v rámci pozičního dokumentu, který vzešel z jednání Rady, a navíc své usnesení doplnil o [pozměňovací návrhy](#) politické povahy požadující nastartování debaty o revizi finanční perspektivy 2007–2013 a o zavedení vlastních zdrojů Společenství. Vzhledem k rozdílným pozicím Rady a EP tak bylo nutné zahájit dohodovací řízení. Dohodovací výbor zahájil činnost 27. 10. 2010 (více v příspěvku „EP neschválil škrty Rady v rozpočtu pro rok 2011, bylo zahájeno dohodovací řízení“, [Monitoring říjen 2010](#))

Obsah a sporné body

Komise přišla s návrhem prvních kompromisů týkajících se výdajů stávající finanční perspektivy už na samém počátku dohodovacího řízení 27. 10. 2010.

Jedním z nejspornějších témat bylo navýšení výdajů rozpočtu pro roky 2012–2013 o 1,4 mld. € pro projekt ITER. Některé zástupce členských států v rámci Rady znepokojovalo, že tato dodatečná částka byla v řádu milionů vyčleněna z ostatních rozpočtových kapitol, a to i z kapitoly 2, která majoritně financuje SZP. Navzdory kritice, která přicházela i z EP, se v prvních dnech zdálo, že konsensus nad spornými otázkami, které blokovaly návrh rozpočtu na příští rok, je na dosah ruky.

Další sporný bod představovala samotná otázka výdajů rozpočtu pro rok 2011.

Rada se bránila navýšení navrhovanému ze strany EP a trvala na tom, že výdaje v platbách pro rok 2011 mohou oproti roku 2010 narůst maximálně o necelá 3% (v absolutních číslech jen cca 3,5 mld. €), přičemž dávala najevo připravenost poskytnout EP větší prostor v otázce tzv. závazků. (Závazky se vztahují k jednotlivým schváleným finančním programům, které jsou často reálně vypláceny během víceletých období, zatímco platby zahrnují prostředky, které by měly být reálně vyplaceny v tom kterém roce. Platby proto bývají tradičně nižší než závazky.) Zástupci EP naopak trvali na tom, že tak malý růst výdajů neumožní dostát všem projektům a programům, které EU sama sobě předepsala a jejichž realizaci členské státy očekávají.

Nejvíce diskutovanými výdajovými kapitolami byly kapitola 1 (Udržitelný růst a konkurenceschopnost), kapitola 2 (majoritně SZP) a kapitola 4 (EU jako globální partner, tedy záležitosti zahraniční politiky, vnější bezpečnosti, rozvojové pomoci apod.).

V rámci kapitoly 4 se „v ohrožení“ ocitly peníze na provoz Evropské služby pro vnější činnost (EEAS), pomoc zemím Afriky, Karibiku a Pacifiku, Palestině (tyto výdaje vyplývají ze závazků v rámci OSN) či Pákistánu. V kapitole 2 šlo o zvláštní podporu pro pěstování banánů, ale také o fond pro záchranu odvětví mléka a mléčných výrobků. V kapitole 1 šlo především o již zmiňovaný ITER a též o kohezní politiku.

Debatu komplikovaly další otázky, již zmíněný problém revize výdajů pro další roky (belgický ministr zahraničí se mezi zástupci Rady za předsednickou zemi dokonce ohradil, že dohodovací výbor se má věnovat pouze otázkám rozpočtu na další rok, nikoli výdajům na roky další) a otázka nových zdrojů. EP byl podezříván ze snahy zajistit si výraznější pozici při budoucích rozhovorech o finančních a rozpočtových otázkách v EU.

Čtyři dny před vypršením lhůty pro nalezení kompromisu v rámci dohodovacího výboru, k němuž mělo dojít 15. 11. 2010, EP nakonec částečně ustoupil v otázce omezeného navýšení výdajů pro rok 2011 v porovnání s rokem letošním.

Souhlasil se s stropem ve výši 2,91% nárůstu, který navrhovala Rada, a seškrtnal svůj původní návrh výdajů o cca 4 mld. €. Na oplátku ovšem požadoval, aby členské státy zahájily s EP diskusi o budoucnosti rozpočtové politiky EU, především o otázce nových vlastních zdrojů, a aby EP získal silnější pozici v celém jednání o nové finanční perspektivě (EP zde má nadále pouze konzultační pravomoc).

Předseda EP Jerzy Buzek spolu s komisařem pro rozpočtové otázky Januszem Lewandowskim dokonce předložili návrh politické dohody mezi EP a Radou ve sporných otázkách týkajících se revize výdajů současné finanční perspektivy a příjmových zdrojů pro budoucí financování EU. Zatímco zástupci některých členských států, které patří mezi čisté rozpočtové příjemce, jevíli ochotu o politické dohodě jednat, zástupci jiných států (vedle Velké Británie např. i Švédsko, Nizozemí, Finsko či Dánsko) nátlak ze strany EP odmítli a jednání zkolabovala.

Belgické předsednictví ještě v následujících dnech podniklo určité pokusy, aby zabránilo úplnému kolapsu dohodovacího řízení. Jako memento působila vize rozpočtového provizoria, které by znamenalo, že rozpočet EU by byl v jednotlivých měsících následujícího roku odkázán vždy pouze na 1/12 celkových výdajů určených pro rok 2010. Této situaci ES čelilo naposledy v letech 1980 a 1985. Rozpočtové provizorium by se opět dotklo nejvíce nových projektů typu EEAS, ITER či nových dozorčích agentur ustavených v souvislosti s tzv. finančním balíkem, spekulovalo se však též o možném dopadu na výdaje typu přímých zemědělských plateb.

Konsensu mezi EP a Radou v rámci dohodovacího se nakonec nepodařilo do stanoveného data 15. 11. 2010 dosáhnout.

Zástupci některých členských států (především Velké Británie, Švédska a Nizozemí) odmítli požadavek EP, aby došlo k revizi výdajů současné finanční perspektivy do roku 2013. Požadavek EP na výraznější roli v jednáních o nové finanční perspektivě a o vlastních zdrojích rozpočtu EU podle stanoviska některých členských států zacházel i za rámec Lisabonské smlouvy. Dle předsedy EP Buzka byla aktérem neochotným ke konsensu naopak Rada. Komisař pro rozpočtové otázky Lewandowski vyjádřil hluboké politování nad tímto vývojem, který podle něho směřuje EU k většímu euroskepticismu. Dle slov předsedy Komise Barrosa ti, kdo si myslí, že takto „porazili Brusel“, uškodili sami sobě. Rozpočtové provizorium podle něho dopadne nejvíce na příjemce prostředků z rozpočtu EU (regiony, venkovské oblasti, podnikatelé a další).

Komise již také ohlásila, že v důsledku rozpočtového provizoria dojde ke zpoždění příprav na zahájení činnosti EEAS, včetně náboru nových pracovníků.

Otázky rozpočtu pro rok 2011 dominovaly také plenárnímu zasedání EP ve dnech 22.–25. 11. 2010, na němž bylo přijato [usnesení](#), podle kterého EP hodlá trvat na svých požadavcích s výjimkou otázky výdajů pro rok 2011, kde již během dohodovacího řízení byl ochoten Radě ustoupit.

Další vývoj

Po ztroskotání jednání dohodovacího výboru bylo na Komisi, aby předložila nový návrh rozpočtu pro rok 2011, k němuž následně musí přijmout nové pozice jak EP, tak Rada a bude následovat nová dohodovací procedura. Komise též přislíbila, že návrhy týkající se vlastních zdrojů zveřejní do konce června 2011.

Dle odhadů by celý proces mohl trvat několik měsíců, ale Komise se rozhodla reagovat rychle a předložila [nový návrh](#) rozpočtu pro rok 2011 už 26. 11. 2010.

Návrh obsahuje pouze kosmetické změny a je de facto kopií kompromisu, který byl dohodnut již na počátku dohodovacího řízení. To jen potvrzuje, že o podobu rozpočtu pro následující rok ve skutečnosti příliš nejde, EP hraje hlavně o zvýšení svých pravomocí při přípravě rozpočtové reformy pro období po roce 2013.

Coreper též rychle zareagoval předložením [kompromisu](#) ohledně flexibility v úpravách výdajů stávající finanční perspektivy. EP to označil za krok správným směrem, další jeho důležitý požadavek se však týká právě větších pravomocí při přípravě nové finanční perspektivy.

Vzniklá mimořádná situace má též být jedním z hlavních bodů jednání Evropské rady v prosinci 2010.

JUSTICE A VNITRO

Rada diskutovala o návrhu zavedení evropského vyšetřovacího příkazu

Podnět Belgického království, Bulharské republiky, Estonské republiky, Španělského království, Rakouské republiky, Republiky Slovinsko a Švédského království k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech (2010/0817(COD))
Tisková zpráva: 3043. zasedání Rady. Spravedlnost a vnitřní věci, Brusel 8. a 9. listopadu 2010 ([15848/10](#))

Na [zasedání](#) Rady pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí, které se odehrávalo ve dnech 8.–9. 10. 2010, byl mj. diskutován též kontrolní návrh zavedení evropského vyšetřovacího příkazu v trestních věcech.

Navrhovaná směrnice by měla umožnit, aby na základě vzájemného uznávání mohl jeden členský stát EU provádět vyšetřovací úkony, o které jej požádal jiný členský stát.

Po [evropském zatýkacím rozkazu](#) (European Arrest Warrant) a [evropském důkazním příkazu](#) (European Evidence Warrant) by tak šlo o další významný har-

monizační krok v oblasti trestního práva a spolupráce justičních orgánů.

Kontext

Podnět k přijetí příslušné směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech předložilo v květnu 2010 7 členských států, konkrétně se jednalo o Belgie, Bulharsko, Estonsko, Španělsko, Rakousko, Slovinsko a Švédsko.

Velká Británie se rozhodla využít možnosti nepovinné účasti, kterou jí v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva dává platný [Protokol č. 21 Lisabonské smlouvy](#). Stejný protokol umožňuje nepodílet se na přijímání opatření Rady v této oblasti Irsku. Neúčastní se ani Dánsko, kterému to umožňuje speciální [Protokol č. 22 Lisabonské smlouvy](#) o postavení Dánska.

Obsah a sporné body

Dle prohlášení lucemburského ministra spravedlnosti Françoise Bilgtena tento návrh jde ještě za rámec kontroverzního eurozatykače.

Příslušná norma by měla umožnit jednomu členskému státu předat jinému členskému státu tzv. evropský vyšetřovací příkaz za účelem provedení jednoho nebo i více konkrétních vyšetřovacích úkonů, které by měly za cíl shromáždit důkazy. Jednalo by se např. o výslechy svědků, prohlídky, zajištění věci, ale i odposlechy telekomunikačních prostředků, sledování, infiltrace, monitorování bankovních účtů apod.

Motivací pro zavedení evropského vyšetřovacího příkazu má být snaha ukončit stávající roztržité režim získávání důkazů a vytvořit komplexní systém, který by nahradil všechny stávající nástroje v této oblasti, včetně již zmíněného rámcového rozhodnutí o evropské důkazním příkazu, které bylo přijato Radou teprve na konci roku 2008. Má tedy dojít ke změnám, které by zajistily, že zásada vzájemného uznávání v trestních věcech bude uplatněna v co nejširším okruhu rozhodnutí, která se týkají získávání důkazů.

K nejvíce diskutovaným sporným otázkám během jednání Rady patřil problém, jak co nejvíce omezit důvody odmítnutí členského státu, který byl požádán jiným členem, aby zahájil příslušné vyšetřovací úkony.

Většina členských států přitom podpořila diferencovaný přístup na základě toho, o jak invazivní vyšetřovací úkony by se jednalo. Problémem je však kategorizace vyšetřovacích úkonů, které z hlediska odlišných právních řádů členských států přirozeně nejsou posuzovány jednotně. K nejvíce kontroverzním patří metody typu telekomunikačních odposlechů; členské státy by v tomto případě měly mít větší

manévrovací prostor rozhodnout se, zda k takovým metodám na žádost jiného členského státu přikročí.

Dalším sporným bodem je otázka posouzení přiměřenosti žádosti o provedení vyšetřovacích úkonů. Zda má přiměřenost žádosti posuzovat stát, který žádost vydává, anebo by měl mít toto právo i stát, který je o provedení vyšetřování žádán.

Otázkou je také, jak řešit náklady pro vykonávající stát, zda mají vydávající a vykonávající stát tyto náklady za určitých stanovených podmínek sdílet či zda by mohly náklady a finanční stránka věci tvořit dostatečný důvod pro odmítnutí zahájit vyšetřování vykonávajícím státem.

Další vývoj

Vzhledem ke komplexnímu i do určité míry kontroverznímu charakteru tohoto podnětu se očekává, že belgické předsednictví přinese další vyjasnění sporných bodů pro následující zasedání Rady v prosinci 2010.

Prozatím se vede orientační rozprava o daném podnětu, který bude zřejmě i nadále tvořit důležitou část agendy Rady v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

Komise zveřejnila Evropskou strategii pro vnitřní bezpečnost pro období 2011–2014

Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: The EU Internal Security Strategy in Action: Five steps towards a more secure Europe ([COM\(2010\)673](#))

Komise 22. 11. 2010 zveřejnila konkrétní návrhy v rámci sdělení věnovaného strategii pro vnitřní bezpečnost. Akční plán pokrývá období let 2011–2014 a obsahuje seznam strategických cílů i návrhy konkrétních akcí.

Kontext

Komise zdůvodňuje přijetí sdělení odkazem na [průzkum veřejného mínění](#), který se uskutečnil v roce 2009. Dle sdělení Komise z něho vyplývá, že 80 % respondentů napříč členskými státy EU požaduje, aby EU rozhodněji postupovala především v boji s organizovaným zločinem a proti terorismu.

Komise proto reagovala na tuto „výzvu“ i na skutečnost, že Lisabonská smlouva jí dává po zrušení pilířové struktury Maastrichtského chrámu větší prostor právě v tzv. oblasti spravedlnosti, bezpečnosti a svobody, kde se navíc nyní až na několik výjimek stal pravidlem tzv. řádný legislativní postup (tedy hlasování QMV v Radě a spolurozhodování EP), a to i v oblastech spolupráce policejních a justičních orgánů v trestních věcech. Další bázi, o níž se strategie pro vnitřní bezpečnost opírá, je

tzv. [Stockholmský program](#) pro období 2010–2014, který byl schválen Evropskou radou v prosinci 2009 (více v příspěvku „Stockholmský program schválen“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Vytvořený akční plán se ovšem nezaměřuje pouze na oblast boje s terorismem či organizovaným zločinem.

Obsah

Sdělení předpokládá zúžení spolupráce v 5 oblastech vnitřní bezpečnosti. Jedná se o boj proti organizovanému zločinu, proti terorismu, boj s kybernetickou zločinností a počítačovou trestnou činností, správu hranic a problematiku zvládnutí krizí a katastrof.

V oblasti boje s organizovaným zločinem EU hodlá spolupracovat s dalšími zeměmi především na ničení mezinárodních sítí organizovaného zločinu a v ochraně hospodářství před organizovaným zločinem.

Za tímto účelem hodlá přijmout konkrétní předpisy, které by dávaly úřadům právo např. konfiskovat výnos z trestné činnosti.

V boji proti terorismu hodlá EU především klást důraz na odštěpení teroristů od finančních a materiálních zdrojů, dále chránit dopravní infrastrukturu v EU a zajímat se též více o komunitu, kterým hrozí radikalizace.

Velkým tématem je boj proti počítačové trestné činnosti.

Zde chce EU především vybavit policii, soudy a státní zastupitelství většími kompetencemi a přísnější legislativou. Jednou z hlavních otázek, které mají být řešeny, je bezpečnost internetu a posílení ochrany proti kybernetickým útokům. Za tím účelem má do roku 2013 vzniknout evropské centrum složené z odborníků v oblasti vyšetřování a prevence počítačové trestné činnosti a síť pohotovostních týmů, které mají v případě útoku zasahovat.

Další oblastí je ochrana především vnějších, ale i vnitřních hranic v EU, byť tyto vlivem „Schengenu“ prakticky neexistují. Konkrétně zde má jít o prohlubování spolupráce v oblastech zamezování obchodu s lidmi, nelegální migraci a pašování.

Během roku 2011 se počítá s dalšími opatřeními pro posilování systému ochrany vnějších hranic EU včetně monitoringu problémových oblastí.

Při řešení krizí povahy přírodních katastrof i katastrof způsobených lidským faktorem mají státy EU více spolupracovat v oblasti infrastruktury i v otázkách vybavení a personálu. Právě v této oblasti se počítá s možností uplatnění tzv. klauzule solidarity, již obsahuje Lisabonská smlouva, a s rozvojem evropských pohotovostních kapacit pro rychlý zásah v případě krizí.

Další vývoj

Komise již na některých návrzích pracuje. U konkrétních 41 opatření se počítá s tím, že budou do roku 2014 nejen schválena, ale i provedena do praxe.

Do roku 2011 má být např. představen návrh monitoringu a pomoci členskými státy v boji proti korupci.

Na začátku roku 2011 by měl být prezentován také legislativní návrh umožňující nakládání se seznamy jmen pasažérů letadel opouštějících a přilétajících na území EU.

V roce 2011 se ve spolupráci s Výborem regionů počítá také s příslušnými opatřeními pro potlačování radikalizace u problémových skupin.

Na podzim 2011 se potom počítá se zřízením evropské obdoby amerického systému pro sledování finančních toků na podporu terorismu (program TFTP).

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Komise zveřejnila sdělení o budoucnosti kohezní politiky po roce 2013

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance: Závěry páté zprávy o hospodářské, sociální a územní soudržnosti: budoucnost politiky soudržnosti ([KOM\(2010\)642/3](#))

Komisaři Johannes Hahn pro regionální politiku a László Andor pro oblast zaměstnanosti a sociálních věcí prezentovali 10. 11. 2010 zprávu o hospodářské, sociální a teritoriální soudržnosti. Zajímavost této zprávy, která je zveřejňována každé 3 roky, tentokrát tkvěla v tom, že měla nastiňovat i budoucnost kohezní politiky po roce 2013, tedy v kontextu vývoje nové finanční perspektivy.

Kontext

Komise každé 3 roky zveřejňuje zprávu o pokroku učiněném v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti, tentokrát šlo již o 5. zprávu, která se měla věnovat evaluaci jednak stávajícího stavu z hlediska přetrvávajících rozdílů na regionální úrovni, jednak toho, jak kohezní politika přispívá k cílům stanoveným ve strategii [Evropa 2020](#). Ještě důležitější však bylo plánované zaměření zprávy na budoucnost kohezní politiky po roce 2013, kdy se počítá s omezeným počtem priorit a zaměřením i na nové problémy, kterým regiony v rámci EU čelí.

Kohezní politika sloužící prioritně k podpoře chudších regionů EU je jednou z nejnáročnějších výdajových položek unijního rozpočtu. Na konci roku 2009 se objevovaly zprávy, které údajně unikly z generálního ředitelství Komise pro regionální politiku, o tom, že Komise připravuje přesun odpovědnosti za financování kohezní a regionální politiky více na členské státy a že politika strukturálních fondů může ve stávající podobě skončit vzhledem k chystaným výdajovým úsporám a snahám o přesun peněz rozpočtu EU do jiných kapitol. Tyto zprávy vyvolaly určitou paniku na úrovni regionů i některých členských států. Oficiální report Komise by měl nyní původní scénáře mírnit, a to i v souladu se [sdělením](#) o přezkumu rozpočtu EU, které Komise zveřejnila v říjnu 2010. Se změnami kohezní politiky se počítá, mají však být „evoluční“, nikoli revoluční (více v příspěvku „Komise zveřejnila sdělení o revizi rozpočtu EU“, [Monitoring říjen 2010](#)).

Obsah

Hlavním poselstvím zprávy by mělo být zachování strukturální a regionální politiky ve stávající podobě podpory ze strukturálních fondů i po roce 2013, přestože o samotných zdrojích pro budoucí financování kohezní politiky ve zprávě není zmínka.

Právě nejpodstatnější finanční stránka je závislá na výsledku jednání o budoucnosti rozpočtové politiky, která se teprve povedou.

Ze zprávy vyplývá, že hlavním kritériem pro poměrování relativního bohatství jednotlivých regionů, na jehož základě potom dochází k přerozdělování finančních prostředků, by i nadále měla být míra HDP na hlavu.

Palčivou otázkou je ovšem tzv. systém phasing-out, který se po východním rozšíření, jež znamenalo přistoupení řady států, jejichž regiony v míře HDP na osobu zaostávaly za průměrem EU, začal týkat regionů, které dosud náležely mezi nejchudší, a tudíž pro finanční pomoc nejzpůsobilejší. Po východním rozšíření, které zamíchalo jak průměrnou hodnotou HDP na osobu v EU, tak rozdělením regionů podle relativního „bohatství“ na základě tohoto kritéria, některé z těchto původních regionů-příjemců výraznější finanční pomoci „relativně zbohatly“, a začaly proto ztrácet nárok na vyšší finanční injekce z evropských fondů. Termín phasing-out označuje postupnou ztrátu nároku na vyšší finanční podporu, která má plnit úlohu jakéhosi záchraného polštáře, aby tato změna pro příslušné regiony nebyla příliš bolestivá.

Dle zveřejněné zprávy naproti tomu Komise plánuje vytvořit pro následující období jakousi přechodovou kategorii regionů, jejichž HDP na

osobu se pohybuje mezi 75–90% průměrného HDP na osobu v rámci EU jako celku, přičemž tato kategorie by se mohla týkat i některých regionů v ČR, které by mohly postupně ztrácet nárok na kohezní podporu.

Již sdělení Komise o revizi rozpočtu EU z října 2010 předpokládalo, že kohezní politika by z hlediska priorit měla být více propojena s cíli strategie [Evropa 2020](#). Pravidla pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů by měla obsahovat konkrétní seznam tematických priorit (definovaných opět v rámci jednotlivých operačních programů). Novinkou by mělo být pravidlo: čím bohatší stát či region, tím méně priorit na výběr pro investování prostředků ze strukturálních fondů a naopak. Chudší státy či regiony mají nejen dostávat více prostředků, ale i mít právo vybírat z pestřejší palety priorit. Některé priority by ovšem měly být povinné pro všechny.

Důsledkem takové úpravy bude přirozeně jednak větší vliv Komise na to, které priority budou v daných regionech financovány z rozpočtu EU, jednak je možné v pozadí cítit i argument, aby „bohatší“ regiony ze strukturálních fondů tolik nečerpaly. Je otázka, zda nastavení takových pravidel přinese více pozitiv či negativ (např. v podobě větší podpory projektů v rámci méně smysluplných priorit v určitých regionech, bude-li zde menší „výběr“).

Hlavní investiční priority, stejně jako distribuce zdrojů mezi jednotlivými programy, prioritními oblastmi a cíli, mají být dopředu ustanoveny na základě „kontraktů“ mezi Komisí a členskými státy. Komise zvažuje také nové podmínky pro poskytnutí finanční pomoci, např. na straně států by to měla být transpozice unijní legislativy v oblasti ochrany životního prostředí, existence sektorových strategií např. v oblasti dopravy, nakládání s odpady apod.

Pokud jde o případné finanční sankce pro státy či regiony za nedodržení stanovených cílů, jedinou možností má být pozastavení či anulace prostředků strukturální pomoci v případě, že jsou porušována pravidla Paktu stability a růstu. Dosud se taková možnost týkala pouze prostředků, které čerpaly státy z Kohezního fondu, od roku 2014 se má tato podmínka vztahovat i na prostředky plynoucí ze ostatních strukturálních fondů.

Otázka regionální pomoci tak byla více provázána s nyní palčivým problémem stability eurozóny.

Specificky se zpráva věnuje problémům urbáních oblastí, kam spadají například i složité problémy předměstí evropských velkoměst a průmyslových měst.

Podle Komise by místní samosprávy měly mít větší prostor pro nakládání s finančními prostředky a měly by s jejich pomocí realizovat rozvojové strategie urbánních oblastí.

Sporné body

Zpráva se setkala vesměs s kladným přijetím ze strany [Výboru regionů](#), až na některé body. Přivítala ji také bývalá komisařka pro regionální politiku Danuta Hübner, dnes předsedkyně výboru REGI.

S příznivým přijetím se setkala myšlenka vytvoření přechodové kategorie regionů dosahujících v HDP na osobu 75–90% průměru EU.

Podle některých europoslanců výboru REGI to má být známkou toho, že Komise nechce cílit strukturální a kohezní politiku pouze na nejhudší regiony, i když ve zprávě zdůrazňuje, že to stále má být jejím prvořadým cílem. Jak naznačily výsledky neformálního jednání Rady ministrů pro regionální rozvoj ve dnech 22.–23. 11. 2010 v belgickém Liege, kategorizace „přechodové“ skupiny regionů bude ještě dále upravována a konkretizována, hovoří se o jejím rozčlenění na další 3 podskupiny regionů podle výše HDP na osobu ve vztahu k průměru EU.

Kritizována je naopak vzhledem k současným problémům eurozóny aktuální snaha svázat nárok na prostředky ze strukturálních fondů s plněním kritérií Paktu stability a růstu. Vedení [Výboru regionů](#) dokonce oznámilo, že zvažuje žalobu k Evropskému soudnímu dvoru, pokud by Komise na takových požadavcích trvala.

Nesouhlas s tímto návrhem podle očekávání daly najevo i delegace řady členských států na neformálním zasedání Rady.

S kritikou se setkaly i přílišné tendence k centralizaci kohezní politiky.

Nelze přehlédnout, že navrhované změny též posilují roli nadnárodní roviny, především pokud jde o disponování s dodatečnými a rezervními finančními prostředky určenými pro programy, které mají přispívat k realizaci cílů strategie Evropa 2020.

Další vývoj

K závěrům obsaženým ve zprávě byla spuštěna [veřejná konzultace](#) věnovaná budoucnosti kohezní politiky, která má trvat do 31. 1. 2011.

Konkrétní legislativní návrhy vztahené k nové finanční perspektivě na období po roce 2013 má Komise zveřejnit během léta 2011.

ROZŠIŘOVÁNÍ

Komise hodnotí proces rozšiřování EU pozitivně

[Evropská komise](#) hodnotí stav rozšiřování EU v roce 2010, 9. 11. 2010

Komise vydala 9. 11. 2010 hodnotící zprávu o stavu rozšiřování EU, kterou doplňuje 9 zpráv zabývajících se detailně stavem v zemích, které mají zájem o členství v EU.

Kontext

Každoroční strategická zpráva hodnotí stav, úspěchy, výzvy a další směřování politiky rozšiřování EU. Představil ji komisař pro rozšíření Štefan Füle.

Zpráva popisuje stav příprav, přetrvávající problémy i další postup v případě zemí západního Balkánu, Turecka a Islandu. Černé Hoře navrhuje udělit status kandidátské země a doporučuje zahájit jak s ní, tak s Albánií přístupová jednání. V případě Chorvatska Komise potvrzuje, že přípravy této země na přistoupení vstupují do závěrečné fáze.

Obsah

Zpráva uvádí, že přístupový proces se zeměmi západního Balkánu a Turecka dávají EU silnější váhu ve středomořské, černomořské a podunajské oblasti. Podle Komise se od zveřejnění hodnotící zprávy v roce 2009 (více v příspěvku [„Stav procesu rozšiřování na konci roku 2009“](#), [Monitoring prosinec 2009](#)) změnila řada věcí, a to v případě Chorvatska, Srbska a Islandu, které v přístupových jednáních došly nejdále. Islandu Komise pouze vyčítá, že nic neprovedl v zemědělství a že nechce zpřístupnit své vody konkurenčním rybářům z EU. Chorvatsko pak v porovnání se zprávou v roce 2009 nedostalo žádný konkrétní termín svého vstupu do EU.

V případě Srbska hodnotící zpráva kritizuje hlavně stav soudnictví, státní správy a diskriminaci menšin. Problematické dále zůstávají hlavně vláda v Bosně, pře o název mezi Makedonií a Řeckem, otevřený bilaterální spor o sjednocení Kypru, nezávislost Kosova nebo nedodržování některých lidských práv v Turecku. V případě Albánie a Černé Hory Komise požaduje provést potřebné reformy vedoucí k plně funkčním demokratickým institucím a vládě práva.

Komisař Füle zdůraznil, že proces rozšiřování musí být důvěryhodný a že se EU z předchozích procesů poučila. Zpráva je proto ve většině případů kritičtější než ty předchozí a soustředí se na reálné výsledky procesu vyjednávání se všemi 9 zeměmi.

Černá Hora a Chorvatsko zprávu přijaly pozitivně, Turecko, které dostalo nejhorší hodnocení, uvedlo, že zprávu považuje za vyváženou a je připraveno pokračovat k reformám.

Pozice ČR

ČR rozšiřování EU zejména o země západního Balkánu dlouhodobě podporuje.

Další vývoj

Předsednická země rozhodne, kdy zprávu Komise předá k dalšímu projednání v Radě. Ta jednomyslně rozhodne, s kterými státy EU zahájí přístupová jednání. Vzhledem k rozdílným postojům členských zemí vůči dalšímu rozšiřování EU se rozhodnutí zahájit přístupová jednání s Albánií a Černou Horou očekává nejdříve v roce 2011.

SPOTŘEBITELÉ

EP požaduje lepší informovanost pacientů o lécích na předpis

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 726/2004, kterým se stanoví postupy Společenství pro registraci humánních a veterinárních léčivých přípravků a dozor nad nimi a kterým se zřizuje Evropská agentura pro léčivé přípravky, pokud jde o poskytování informací široké veřejnosti o humánních léčivých přípravcích podléhajících omezení výdeje na lékařský předpis (KOM(2008)662)

Plénium EP přijalo 24. 11. 2010 v prvním čtení dvě zprávy týkající se lepšího přístupu pacientů k informacím o lécích na předpis. První z nich se týká [nařízení](#), které upravuje podmínky pro prodej léků na předpis v celé EU (byla přijata poměrem 564:41:45). Druhá zpráva se týká [směrnice](#), která obsahuje pokyny pro členské státy, jak obsah nařízení zapracovat do národních právních systémů (byla přijata poměrem 558:42:53).

Kontext

Návrh revize obou norem je součástí tzv. farmaceutického balíku, který byl představen Komisí v prosinci 2008 (více v příspěvku „Rada: Jednání o farmaceutickém balíku pokračují“, [Monitoring červen 2010](#)). Revize textů týkajících se farmakovigilance byla EP dokončena 22. 9. 2010 (více v příspěvku „EP přijal jednu z částí farmaceutického balíku“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah

Návrh nařízení si klade za cíl přesunout pozornost z práva farmaceutických firem na práva pacientů na přesné a objektivní informace k lékům na předpis. Informace bude poskytovat výrobce, který bude mít povinnost uvádět nejen schválené texty souhrnu údajů o přípravku, příbalové informace a označení na obalu, ale zveřejňovat i zprávy o hodnocení léku.

[Evropská agentura pro léčiva](#) má na schválení textu předloženého farmaceutickou firmou 90 dní, namísto původních 60. Pro zveřejňování dalších nereklamních informací, jako je změna ceny léků nebo velikosti balení, bude vyžadován souhlas příslušného národního úřadu. Reklama na léky na předpis je již v EU zakázaná, ale členské státy disponují vlastními pravidly, do jaké míry se jedná o poskytování informací nebo reklamní inzerci. EP na návrh Komise proto zákaz této reklamy rozšířil na televizi, rádio, noviny i časopisy. Pracovníci ve zdravotnictví, kteří budou poskytovat informace o lécích na veřejných akcích nebo v médiích, budou muset oznámit jakoukoli vazbu na farmaceutické firmy.

Za dostupnost informací jsou i nadále odpovědné členské státy, které ji zajistí jak v tištěné, tak v elektronické podobě na speciálně vytvořených webových stránkách.

Sporné body

Revize nařízení a směrnice týkajících se dostupnosti informací pro pacienty se již od počátku potýká s odmítavým postojem Rady, zejména Francie, Nizozemska, Itálie, Rakouska, Řecka, Lucemburska, Finska, Polska a Lotyšska. Komise kompromisní návrh zpravodaje Christophera Fjellnera podporuje.

Organizace BEUC zaujala k hlasování EP kladný postoj, především kvůli omezení propagačních materiálů, které zdravotnický personál dostává od farmaceutických firem, pouze pro vlastní potřebu a ne pro pacienty, jak to navrhovaly frakce EPP, ECR a ALDE v pozměňovacím návrhu 88. To by podle BEUC znamenalo vytváření lepších podmínek pro „finančně výhodnější“ léky a znevýhodňovalo jiné léčebné postupy.

Pozice ČR

V ČR výše zmíněné povinné informace k lékům poskytuje držitel registračního rozhodnutí v rámci veřejně přístupné odborné informační služby; držitel registrace je povinen ji provozovat ze [zákona č. 378/2007 Sb.](#)

Další vývoj

Další vývoj revize daných norem je nejasný. Výrok, že Komise připraví do 6 měsíců novou podobu návrhu kvůli počtu změn, které EP provedl, EP vyvrátil.

VNĚJŠÍ VZTAHY

Summit EU – Ukrajina pootevřel Ukrajíně cestu v oblasti liberalizace vívového styku

14th EU-Ukraine Summit (Brussels, 22 November 2010). [Joint Press Statement](#)

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25.

listopadu 2010 o Ukrajině ([P7_TA-PROV\(2010\)0444](#))

22. 11. 2010 se v Bruselu uskutečnil summit EU – Ukrajina. O Ukrajině jednal v listopadu 2010 také EP, který na plenárním zasedání 25. 11. 2010 přijal k tomuto tématu [usnesení](#).

Kontext

Ukrajina od roku 2007 vede jednání s EU o asociační dohodě, která by obsahovala též dohodu o vytvoření zóny o volném obchodu, která nyní zaujímá nejproblematičtější část vzájemných jednání.

Nové ukrajinské vedení, které se zkonsolidovalo po prezidentských volbách v únoru 2010, oficiálně deklaruje snahu o další integraci s EU v oblastech obchodních vztahů, ale například i v citlivé oblasti energetiky. Jedním s cílů je dosažení bezvízového styku. Cíl v podobě plného členství v EU oficiálně zůstává jednou z prvořadých priorit zahraniční politiky, současně je však připomínán jeho dlouhodobý charakter.

V minulosti přitom ukrajinská strana nezdídko vyjadřovala nespokojenost nad tím, že se EU zdráhá v tomto směru učinit konkrétnější příslib a dává přednost programům typu sousedské politiky, které nemají sloužit jako předstupeň členství. Ukrajina od nástupu Viktora Janukovyče do úřadu prezidenta podniká významné kroky ve vztazích s Ruskem, nevzdává se však dílčí spolupráce s EU, přičemž je otázkou, do jaké míry bude možné tyto dvě tendence „smířit“ právě v takových oblastech, jako je energetika.

Vytvoření jednotného ekonomického prostoru Ukrajině ještě před tzv. oranžovou revolucí nabízelo i Rusko, které od roku 2010 vytvořilo celní unii s dvěma dalšími zeměmi bývalého SSSR, Běloruskem a Kazachstánem, Ukrajina se však vyjadřuje k této možnosti odmítavě.

Spornou otázkou na úrovni vztahů EU a Ukrajiny je i otázka vízového režimu.

EU měla nabídnout Ukrajině akční plán pro zavedení bezvízového styku, ne všechny členské státy EU však s takovou možností souhlasí a pro ukrajinskou stranu to navíc opět znamená přijetí a implementaci řady norem evropského i mezinárodního práva.

Problematickým tématem je navíc v poslední době i otázka dodržování některých lidských práv. Jedná se především o zprávy upozorňující na množící se případy porušování svobody slova, zastrasování novinářů, články na objednávku v tištěných médiích (problém tzv. temnyků) atd.

Obsah

K hlavním tématům summitu náležely otázky liberalizace vízového režimu, asociační dohody, včetně dohody o zóně volného obchodu, energetické bezpečnosti a některých regionálních bezpečnostních problémů (v případě Ukrajiny je to především tzv. zamrzlý konflikt týkající se moldavské Podněsterské republiky; Ukrajina se v řešení tohoto konfliktu též angažovala, při hranicích mezi Ukrajinou a separatistickou Podněsterskou republikou působí pohraniční asistenční mise EU [EUBAM](#)).

Důležitým výsledkem summitu je zahájení rozhovorů o možnostech bezvízového styku; akční plán, který EU Ukrajině na summitu předložila, by se měl týkat krátkodobých pobytů.

Předseda Komise Barroso k tomu následně na tiskové konferenci podotkl, že celý proces je teď spíše v rukou samotné Ukrajiny, a odmítl specifikovat konkrétní datum, kdy by mohl být proces liberalizace vízového styku mezi EU a Ukrajinou úspěšně završen.

Akční plán předložený Ukrajině obsahuje poměrně striktní požadavky reforem v oblasti bezpečnosti, kontroly hranic a migrace, veřejného pořádku, ale i vnějších vztahů.

Na rozdíl od akčních plánů nabídnutých zemím Balkánu, které mají v procesu přibližování EU specifickou pozici, v tomto případě EU zdůrazňuje, že sledovat bude především skutečnou implementaci reformy.

Otázka liberalizace vízového režimu mezi EU a Ukrajinou je zajímavá i v kontextu podobných jednání mezi EU a Ruskem, které na tuto otázku klade v poslední době při jednáních s EU mimořádný důraz, jeho postoj k tomuto tématu je však poněkud jiný než v případě Ukrajiny. V květnu 2010 EU nabídla Rusku program postupných kroků k odstranění vízového režimu, RF jej však odmítla a poměrně výrazně trvala na okamžitém a bezpodmínečném zrušení víz mezi EU a RF. V tomto případě se tedy systém striktních podmínek rozhodně nesetkává se smířlivým přijetím a postup EU bude muset být jiný, má-li na takových jednáních s ruskou stranou zájem.

Dalším problematickým tématem zůstává uzavření celé asociační dohody mezi EU a Ukrajinou, zde předseda Evropské rady Herman Van Rompuy vyjádřil naději, že by jednání mohla být uzavřena během následujícího roku, důraz však má být kladen nejen na ekonomické otázky, ale i na demokratické hodnoty.

Ukrajinský prezident Janukovyč dále ujistil EU, že se již nikdy nebude opakovat krizová situace z ledna 2009, což v kontextu vztahů Ruska a Ukrajiny nejen v energetické oblasti zní mnohoznačně (více v příspěvku „Ukrajinský prezident Janukovyč podruhé navštívil Brusel, Ukrajina přistoupila k Energetickému společenství“, [Monitoring září 2010](#)).

Také na půdě EP se v listopadu 2010 jednalo o problematice vztahů mezi EU a Ukrajinou. Na plenárním zasedání 25. 11. 2010 bylo přijato [usnesení](#) o Ukrajině. Plénum přitom hlasování o tomto usnesení už dvakrát odložilo, podruhé k tomu došlo v témže měsíci, na plenárním zasedání konaném ve dnech 10.–11. 11. 2010.

Jednání doprovázela roztržka mezi parlamentními frakcemi (EPP, ECR a S&D), která se týkala stížnosti zástupců EPP na údajné pozdní dodání zprávy týkající se průběhu ukrajinských komunálních a regionálních voleb jedním z předkladatelů návrhu usnesení. EPP potom následně obvinila především zástupce frakce S&D z obstrukcí jednání a z toho, že frakce hraje vlastní politickou hru, která před summitem EU – Ukrajina neprospívá samotné Ukrajině.

Přijaté usnesení o Ukrajině, na jehož obsahu se nakonec shodli napříč frakcemi zástupci EPP, S&D, ECR, ALDE i GUE/NGL, obsahovalo poměrně ostrou kritiku zhoršení dodržování demokratických standardů v zemi (zejména co se týká ovlivňování médií ze strany vlády, role tajných služeb a rychlého přijetí nového volebního zákona, který ovlivnil průběh komunálních a regionálních voleb na Ukrajině). Navzdory tomu však podpořilo silně ukrajinské aspirace na členství; jeho vyznění je tedy v kontextu Van Rompuyho slov, že u asociační dohody půjde nejen o obchod, ale hlavně o demokratické standardy, poněkud ambivalentní. V oblasti energetiky usnesení zdůraznilo ústřední roli Ukrajiny pro evropskou energetickou bezpečnost a potřebu modernizace ukrajinské, zejm. plynovodné sítě.

Další vývoj

Vzhledem k tomu, že Ukrajina teprve zahájila rozhovory o liberalizaci vízového režimu, lze očekávat, že tato otázka bude nadále dominovat jednáním obou stran. Důležitá bude budoucnost asociační dohody v roce 2011, ale přirozeně i politický vývoj na samotné Ukrajině.

Problematické bude samo o sobě i uzavření a potenciální naplňování dohody o zóně volného obchodu, která by se měla týkat volného pohybu zboží, služeb, kapitálu a do určité míry i osob a současně přinést i sblížení regulativních předpisů mezi EU a Ukrajinou (například v takových problémových oblastech, jako je ochrana duševního vlastnictví). Od ukrajinské strany by zavedení zóny volného obchodu vyžadovalo realizaci liberalizačních kroků, pochybnosti v tomto smyslu ovšem nezřídka vyjadřuje ve svých prohlášeních i samotný ukrajinský prezident Janukovyč. Pro EU je zase z hlediska problematiky ustavení zóny volného obchodu citlivá otázka obchodu se zemědělskými výrobky, jak se vyjádřila i zemědělská lobbyistická organizace [Copa-Cogeca](#).

Bleskový summit EU – USA

Remarks by Herman Van Rompuy, President of the European Council, following the EU-US Summit.

Lisbon, 20 November 2010 ([PCE 274/10](#))

22. 11. 2010 se v Lisabonu uskutečnil summit EU – USA.

Kontext

Vztahy EU a USA na nejvyšší úrovni mají poněkud hořkou příchut' poté, co se prezident Obama rozhodl nenavštívit summit, který na jaro 2010 plánovalo tehdejší španělské předsednictví. Summit byl tehdy zrušen, což vyvolalo otázky, jaký je skutečný zájem současného amerického prezidenta o evropskou agendu. Tyto otázky přetrvávají navzdory ujišťování o souznění v některých otázkách globální bezpečnosti (především agenda týkající se Íránu) či o tom, že evropské státy mají zájem na ustavení euroamerické zóny volného obchodu.

Obsah

Setkání nejvyšších představitelů (předseda Evropské rady Herman Van Rompuy a předseda Komise José Manuel Durão Barroso na straně EU a prezident Barack Obama na straně USA) bylo mimořádně krátké, naplánováno bylo na pouhé 3 hodiny. Důvodem však bylo i to, že schůzka se odehrávala na okraji summitu NATO, na němž byli nejvyšší zástupci EU a USA přítomni. Již 19. 11. 2010 se sešla Rada pro energetiku EU – USA, které předsedaly vysoká představitelka EU pro SZBP Catherine Ashton a americká ministryně zahraničí Hillary Clinton.

Listopadovému summitu EU – USA dominovala témata hodnocení výsledků summitu skupiny G 20, který se odehrál ve dnech 11.–12. 11. 2010 v Soulu, odstraňování bariér ve vzájemných obchodních vztazích, posilování spolupráce v boji proti terorismu i poměrně citlivé otázky koor-

dinace pozic EU a USA ve vztahu ke klimatické agendě (vzhledem k tomu, že na začátku prosince 2010 se bude opět konat summit OSN věnovaný těmto otázkám, tentokrát v Cancúnu).

VNITŘNÍ TRH

Rada se opět neshodla, jak řešit problém překladu patentů

Návrh nařízení Rady (EU) o ujednáních o překladu pro patent Evropské unie ([KOM\(2010\)350](#))

Rada se po neúspěchu v říjnu 2010 10. 11. 2010 a 26. 11. 2010 opět neshodla na ujednání o překladu pro patent EU.

Kontext a obsah

Komise svůj [návrh](#) uveřejnila v červenci 2010. Cílem je snížit cenu patentových přihlášek, jež je podle Komise až 10krát vyšší než v USA. V EU by se mělo, pokud jde o patenty, nově pracovat jen se 3 jazyky – angličtinou, francouzštinou a němčinou (více v příspěvku „Komise navrhla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring červenec /srpen 2010](#)). Belgické předsednictví neúspěšně navrhlo několik „ústupků“, jež měly o návrhu přesvědčit i ty země, které signalizovaly, že s ním mají problém (zejm. Itálie a Španělsko, ale i Polsko, Slovensko či Portugalsko; více v příspěvku „Rada se neshoduje, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring říjen 2010](#)).

Šlo mj. o zásadu automatického strojového překladu patentů do všech úředních jazyků EU ve vymezeném „přechodném období“, úhradu nákladů na překlad do jiných než zmíněných 3 jazyků Komisí, jednotnou patentovou proceduru se 2 možnostmi (tzv. evropský patent EPO, mezinárodní organizace nezávislé na EU, jejímiž členy jsou všechny země EU a 10 dalších evropských zemí, nebo patent EU, jenž se připravuje; více v příspěvku „Rada dosáhla průlomu ve věci komunitárního patentů“, [Monitoring prosinec 2009](#)) či garanci ochrany stávajících evropských patentů EPO.

Nově (v listopadu 2010) belgické předsednictví nad rámec uvedeného navrhlo jiné přechodné období, během něhož by byly překlady patentů k dispozici pouze v angličtině a subjekty, které by pro informační účely používaly patenty v jazycích svých domovských zemí, by disponovaly „výjimkou“, pakliže by se prokázalo, že tak činily v dobré víře. Na konci přechodného období (po 6, nebo 15 letech?) by došlo k posouzení dosavadní praxe a vyhodnocení, kudy by se legislativa týkající se překladu patentů měla ubírat dále.

Sporné body

S návrhem Komise obecně souhlasí (přirozeně) pouze Francie, Německo a Velká Británie, přičemž první dvě země svůj souhlas po posledních návrzích belgického předsednictví (výše) oslabily. Většina členských států požaduje, aby patenty byly automaticky (strojově) překládány do všech 23 úředních jazyků EU (v ČR tento požadavek vznesla např. Unie malých a středních podniků ČR).

Podle belgického předsednictví je možné, že část členských států ve věci překladu patentů zahájí tzv. posílenou spolupráci, jež je od přijetí Amsterodamské smlouvy možná, pokud se pro její implementaci (nikoliv předložení, jak se mylně interpretuje) rozhodne minimálně třetina (9) členských států EU.

8. 11. 2010 o takový postup Komisi požádala Velká Británie, Švédsko, Nizozemsko, Slovinsko a Irsko. Španělsko oponuje, že posílená spolupráce není možná ve věcech, které se týkají vnitřního trhu, resp. výlučných pravomocí EU, Komise naopak [tvrdí](#), že daný požadavek je v souladu se všemi relevantními články primárního práva (čl. 20, 118 a 326 Smlouvy o fungování EU). K zahájení posílené spolupráce je třeba souhlasu EP a kvalifikované většiny Rady. Krom uvedených států se k popsání řešení údajně kloní Německo, Francie, Malta, Estonsko. Polsko a ČR danou možnost ještě prozkoumají.

Další vývoj

K dalšímu jednání na půdě Rady by mělo dojít 10. 12. 2010.

Podle čl. 118 Smlouvy o fungování EU rozhoduje Rada o návrhu jednomyslně a EP je pouze konzultován. Z posledních jednání plyne, že největší riziko veta nyní hrozí ze strany Španělska.

EP schválil regulaci alternativních investičních fondů

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o správcích alternativních investičních fondů a o změně směrnice 2004/39/ES a 2009/.../ES ([KOM\(2009\)207](#))

Plénum EP 11. 11. 2010 poměrem 513:92:3 [schválilo](#) regulaci alternativních investičních fondů: schválilo dlouho diskutovanou [zprávu](#) Jean-Paula Gauzèse z výboru ECON.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v dubnu 2009 s cílem „zregulovat“ všechny fondy s působností v EU, jež nespádají do rámce úpravy [směrnice č. 85/611](#) (tzv. UCITS Directive), neboť se podle ní (krom jiných aktérů) podílely na vzniku finanční krize, jež později

přešla v krizi hospodářskou. „Výměnou“ za regulaci Komise nabídla manažerům, jichž by se nová norma měla týkat primárně, možnost působit po získání registrace a notifikaci dotčenému členskému státu prakticky na celém území EU (více v příspěvku „Komise: Alternativní investiční fondy potřebují regulaci“, [Monitoring duben / září 2009](#)).

Rada v březnu 2010 projednávání návrhu z důvodu neshod mezi jednotlivými členskými státy odložila (více v příspěvku „Regulace alternativních investičních fondů budí rozpaky“, [Monitoring březen 2010](#)). Podobný krok učinil i EP v červenci 2010 při projednávání zprávy Jean-Paula Gauzèse (více v příspěvku „ECON dosáhl kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů“, [Monitoring květen 2010](#)). Belgické předsednictví prezentovalo návrh kompromisu v září 2010 (více v příspěvku „Belgické předsednictví navrhlo kompromis ve věci regulace alternativních investičních fondů“, [Monitoring září 2010](#)). Rada překonala rozpor v říjnu 2010, kdy dospěla k jednomyslně přijatému kompromisu (více v příspěvku „Rada dosáhla kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů“, [Monitoring říjen 2010](#)).

Obsah

Manažeři fondů pocházejících z EU budou moci působit v celé Unii počínaje rokem 2013, kdy uplyne 2letá implementační lhůta směrnice, všichni ostatní (ze třetích zemí) do roku 2015. Žádný členský stát či jiný subjekt nebude moci zavést vůči manažerům ze třetích zemí jakýkoli jiný, restriktivní režim. (Dosavadní forma povolování působení alternativních investičních fondů v členských zemích EU – „jedna země, jedno povolení“ – by měla skončit v roce 2018 přijetím aktu Komise.)

Na druhou stranu, bez uznání standardů EU (tj. nové směrnice) příslušnými regulátory ze třetích zemí (formou podpisu dohody o spolupráci) nebudou moci manažeři fondů z těchto zemí v EU působit. (V případě členských zemí EU vyplývá nutnost implementace nové normy, obsahující mj. rozsáhlou informační povinnost manažerů/fondů, povinnost dodržování standardů týkajících se daní, opatření proti praní špinavých peněz a opatření protiteroristických, z primárního práva.)

Výměnou za tento výsledek, jenž konvenuje ponejvíce s britským postojem k věci (ve Velké Británii působí údajně 80% evropských alternativních investičních fondů), dojde i přes určitý odpor Komise a naopak na žádost EP k posílení ESMA, součástí nové architektury finančního dohledu, jež bude od ledna 2011 sídlit v Paříži a bude dohlížet na působení manažerů alternativních investičních fondů z EU i mimo ni (více v příspěvku „EU schválila finanční balík“, [Monitoring září 2010](#)).

ESMA bude moci především žádat národní regulátory, aby omezili obchodování s fondy ze třetích zemí, budou-li představovat „podstatnou hrozbu“ finančním trhům (nebude ale oprávněna udělovat jim licence pro působení v EU). V roce 2015 ESMA předloží zprávu o působení manažerů ze třetích zemí v EU a v roce 2018 o ukončení režimu „jedna země, jedno povolení“, jež by do té doby mělo být pro tyto manažery stále ještě v platnosti.

Sporné body

Přijetí zprávy Jean-Paula Gauzèse kritizovali především reprezentanti zelených v EP. Podle nich je výsledný text příliš benevolentní a měl by být vůči manažerům alternativních investičních fondů – nebo rovnou vůči fondům jako takovým – přísnější. Samy fondy jsou přirozeně opačného názoru.

Relativně málo diskutovaným, ale o to spornějším bodem je posilování finančního dohledu EU (zejm. ESMA) ještě předtím, než reálně vůbec začal fungovat.

Ukazuje se, že se naplňují představy některých reprezentantů EP (zejm. socialistů a zelených), kteří již při schvalování tzv. finančního balíku dávali najevo, že si své ústupky členským státům hodlají „kompenzovat“ přidělováním agendy finančnímu dohledu skrze jiné než zřizující právní normy (více v příspěvku „EU schválila finanční balík“, [Monitoring září 2010](#)).

Další vývoj

Výsledná norma by měla být implementována do 2 let od svého přijetí.

Role ESMA by měla být revidována po 4 letech od vstupu směrnice v platnost.

Statut evropské společnosti nefunguje, Komise uvažuje o změnách

Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě. Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE) ([KOM\(2010\)676](#))

Komise 19. 11. 2010 uveřejnila [zprávu](#) o uplatňování [nařízení č. 2157/2001](#) o statutu evropské společnosti (Societas Europaea; SE). Z textu vyplývá, že norma nenaplnuje očekávání, s nimiž byla před více než 9 lety přijímána.

Kontext

Evropská společnost je specifickou právní formou, jež by měla podnikatelským subjektům, které ji přijmou, umožnit snazší působení na vnitřním trhu EU, neboť se na ně vztahují jedna („evropská“) pravidla.

Norma o jejím statutu ([nařízení č. 2157/2001](#)) byla přijata v říjnu 2001 po více než 30 letech negociací a současně doplněna [směrnici č. 2001/86](#) zohledňující zapojení zaměstnanců v rámci evropské společnosti. Členské státy byly obě normy povinny implementovat do 8. 10. 2004, ale řada z nich tak učinila až začátkem roku 2007.

V prosinci 2009 byla k problematice SE uveřejněna [studie](#) společnosti Ernst & Young a následovala veřejná konzultace (uzavřena byla v květnu 2010; více [zde](#)).

Obsah a sporné body

Komise tvrdí, že evropská společnost jako jednotná právní forma fakticky neexistuje, v EU je podle ní spíše 27 různých druhů SE. Zarážející je také fakt, že z 595 SE (stav z 25. 6. 2010) je téměř 70% zaregistrováno v Německu a ČR.

Nejméně SE bylo zaregistrováno v jižní Evropě (výjimku představuje pouze Kypr) a v Polsku. „Jako nejdůležitější negativně působící prvky při zřízení SE jsou uváděny náklady na založení, časově náročné a složité postupy a právní nejistota společně s nedostatkem souvisejících znalostí a praktických zkušeností poradců a příslušných veřejných orgánů v této oblasti,“ tvrdí Komise. Např. vytvoření BASF SE a Allianz SE stálo údajně 5 mil. €, resp. 95 mil. €. Průměrná suma zřízení SE se pohybuje okolo 784 tis. €.

Za nejvýznamnější problém fungování SE je uváděna nedostatečná informovanost o SE v podnikatelských kruzích uvnitř a vně EU. Pozitivně je naopak hodnocena zejm. evropská image SE, nadnárodní povaha SE a možnost přemístění sídla SE do jiného členského státu.

Další vývoj

Komise hodlá případné revizní návrhy platného nařízení a směrnice předložit v roce 2012.

ECON podporuje přísnější regulaci ratingových agentur

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1060/2009 o ratingových agenturách (KOM(2010)289)

Výbor ECON 22. 11. 2010 poměrem 26:4:5 schválil [zprávu](#) Jean-Paula Gauzèse ke zpřísnění nedávno přijatého [nařízení č. 1060/2009](#), jež se týká regulace působení ratingových agentur v EU.

Kontext

Komise návrh předložila v červnu 2010 s cílem zajistit, aby na ratingové agentury dohlížela nadnárodní ESMA, součást nové finanční architektury EU (více v příspěvku „Komise hodlá v EU

posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#), a v příspěvku „Komise zpřísnuje regulaci ratingových agentur“, [Monitoring červen 2010](#)).

Dohled nad ratingovými agenturami, jež jsou označovány za jedny z hlavních viníků finanční krize započaté v roce 2008, ale i za katalyzátor tzv. řecké krize (více v příspěvku „Řecko jako první v historii eurozóny požádalo o půjčku EU a MMF“, [Monitoring duben 2010](#)), je v současnosti realizován na národní úrovni a na základě nařízení č. 1060/2009 bude (počínaje prosincem 2010) nezbytné, aby byly na úrovni EU pouze registrovány.

Obsah

ESMA by měla ratingové agentury na úrovni EU nejen registrovat, ale i kontrolovat jejich působení, a to i přímo v jejich kancelářích (tzv. on-site).

Kromě toho by se měla vztahovat přísná pravidla i na zadavatele ratingu, aby nedocházelo ke „střetu zájmů“ (pokud by si např. banky nechávaly provádět rating výhradně jen u jedné agentury).

Banky by nově měly poskytovat podkladová data nejen agentuře, kterou platí, ale všem, které na trhu působí.

ECON nad rámec návrhu Komise požaduje, aby v případě přijímání delegovaných aktů Komisí měl EP a Rada možnost příslušné rozhodnutí zvrátit, a to ne během standardních 3 měsíců, ale v průběhu alespoň půl roku.

Sporné body

Zainteresovaní aktéři považují nové požadavky Komise za absurdní, resp. za v praxi obtížně realizovatelné.

Rada měla o návrhu vyjednávat již 17. 11. 2010, ale kvůli neshodám (resp. zejm. kvůli postoji Velké Británie) projednávání odložila. Přitom existuje tlak, aby ESMA získala nové pravomoci spolu se svým vznikem 1. 1. 2011.

Současně probíhá [veřejná konzultace](#) k další potenciální změně nařízení č. 1060/2009. Komisař Michel Barnier se nevzdal myšlenky, aby EU vytvořila vlastní ratingovou agenturu, zejm. k posuzování platebních schopností národních vlád. (Tzv. velká trojka – Standard & Poor's, Fitch a Moody's – pochází z USA.)

Další vývoj

Od 24. 11. 2010 běží neformální jednání představitelů Rady s představiteli EP. Sama Rada bude o návrhu jednat v prosinci 2010.

Výše zmíněná veřejná konzultace potrvá do 7. 1. 2011.

EP zpřísňuje označování nebezpečných látek ve stavebnictví

Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanovují harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS ([KOM\(2008\)311](#))

Výbor IMCO přijal 23. 11. 2010 poměrem 37:1:0 návrh revize nařízení týkajícího se označování nebezpečných látek v produktech používaných ve stavebnictví.

Kontext

Cílem návrhu, který Komise předložila v květnu 2008, je aktualizovat, zjednodušit a nahradit [směrnici č. 89/106](#) o stavebních výrobcích. EP dokument v prvním čtení přijal v květnu 2009, Rada se v prvním čtení vyjádřila v září 2010.

Obsah

V postoji Rady v prvním čtení byly schváleny výjimky z vypracování prohlášení o vlastnostech stavebních výrobků. Tím může docházet k situacím, kdy určitý výrobek nemusí nést označení původu (CE), např. u individuálně či na zakázku probíhajících nesériových postupů apod. EP se snaží tuto výjimku omezit. Podle IMCO by měly být výrobky ve stavebnictví, které obsahují nebezpečné látky, označeny podle platného [nařízení č. 1907/2006](#) (tzv. REACH).

IMCO požaduje, aby bylo možné vystopovat nebezpečné látky až k výrobkům. EP také navrhuje vznik kontaktních míst pro stavební výrobky v jednotlivých členských státech, kde by mohli jednotlivci i společnosti vyhledat nestranné rady týkající se konkrétního stavebního výrobku. Tato místa by financovaly členské státy. Z hlediska subjektů pro technické posuzování je podle IMCO nezbytné také zajistit jejich nezávislost a transparentnost. Proto navrhuje propagovat soubor minimálních norem týkajících se transparentnosti. Bez povšimnutí nezůstává ani otázka recyklace výrobků ze stavebnictví.

Komise přezkoumá specifické body nařízení 3 roky poté, co vstoupí v platnost.

Další vývoj

EP a Rada zahájí třítydenní neformální jednání (předcházející standardnímu dohodovacímu řízení), aby dospěly ke konsenzu pro druhé čtení. Text, který z těchto jednání vzejde, bude v roce 2011 projednán v obou institucích.

EP podpořil pokračování státní pomoci těžbě černého uhlí do roku 2018

Návrh nařízení Rady o státní podpoře k usnadnění uzavírání nekonkurenceschopných uhelných dolů ([KOM\(2010\)372](#))

Plénum EP 23. 11. 2011 poměrem 465:159:39 [podpořilo](#) návrh Komise na prodloužení státní pomoci těžbě černého uhlí. Na rozdíl od Komise však požaduje, aby pomoc bylo možné poskytovat ne do roku 2014, ale až do roku 2018.

Kontext

Komise svůj [návrh](#) na prodloužení státní pomoci těžbě černého uhlí do 15. 10. 2014 předložila v červenci 2010. V současnosti se permanentně se snižující státní pomoc v sektoru řídí [nařízením č. 1407/2002](#). Jeho platnost však 31. 12. 2010 vyprší.

To by v případě nepředložení nového návrhu znamenalo, že státní pomoc černouhelným dolům by se musela (podobně jako pomoc dolům hnědouhelným) řídit relativně restriktivními pravidly pro státní pomoc obecně, nikoliv jen požadavkem, aby nepřesáhla sumu z referenčního roku 2001 (resp. 2004 a 2007 v případě nových členských států).

Mezi největší producenty uhlí v EU patří ti z Polska (obstarávají až 50% těžby v EU), z Německa, Velké Británie, ČR a Španělska. Největšími příjemci státní pomoci jsou Španělé a Němci (získávají až 90% této pomoci), neboť právě jejich uhlí (z Porúří a severozápadu Španělska) je v EU nejméně konkurenceschopné (minimálně např. v porovnání s uhlím z ČR).

Obecně EU produkuje jen 2,5% uhlí na světě a více než polovinu poptávky (primárně pro tepelné elektrárny) pokrývá exportem (více v příspěvku „Komise hodlá prodloužit státní podpory těžbě černého uhlí“, [Monitoring červenec /srpen 2010](#)).

Zpravodaj Bernhard Rapkay z výboru ECON se již v září 2010 postavil za co nejdéší „přechodné období“ v poskytování státní pomoci. Krom německých kolegů jej podpořili také poslanci EP z Bulharska, Rumunska a Španělska (více v příspěvku „Rapkay z ECON: státní pomoc těžbě černého uhlí musí pokračovat, [Monitoring říjen 2010](#)). K hlasování o [Rapkayově zprávě](#) ve výboru ECON došlo 9. 11. 2010.

Obsah

EP podpořil argument, že zkrácení doby poskytování státní pomoci povede ke ztrátě pracovních míst v řádu desítek tisíc zaměstnanců. Proto se postavil za prodloužení dané lhůty až do 31. 12. 2018. Jindy standardní environmentalistická logika zůstala v daném v případě v pozadí.

Státní pomoc (snižující se v relativních hodnotách pomaleji, než navrhovala Komise) by měla být použita striktně k uzavření nekonkurenceschopných černouhelných dolů a (podle EP ve větší míře také) ke zmírnění příslušných sociálních a environmentálních dopadů. Pomoc určená pouze na provoz dolů by měla skončit zcela, příslušné členské státy by naopak měly k získání účelově vázané státní pomoci splnit řadu podmínek, zejm. na poli obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti ap. EP nad rámec toho ještě požaduje, aby státní pomoc bylo možné využít na „nízkouhlíkový“ výzkum a/nebo technologie.

Další vývoj

EP byl při projednávání návrhu pouze konzultován, reálně o něm bude rozhodovat Rada, a to 10. 12. 2010.

V danou chvíli se nejeví jako pravděpodobné, že by Rada respektovala postoj EP, tj. že by se jednomyslně (což je v daném případě potřeba) postavila za

prodloužení „přechodného období“ na poskytování státní pomoci těžbě černého uhlí až do konce roku 2018. S prodloužením výjimky do roku 2018, ale i s dalšími parametry návrhu (mezi něž patří např. rychlost snižování státní pomoci nekonkurenceschopným černouhelným dolům) mají problém zejm. skandinávské země. Na druhou stranu, pokud by nová norma nebyla do konce roku 2010 přijata, existuje možnost, aby Komise státní pomoc povolovala na ad hoc bázi (tj. bez nutnosti schválení nové směrnice).

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

Důchodový systém pro EU? Názory se liší

Zelená kniha na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě ([KOM\(2010\)365](#))

Věk odchodu do důchodu v jednotlivých členských státech EU

Členský stát	2001	2008	2009 (muži/ženy)	2020 (muži/ženy)	> 2020 (muži/ženy)
Belgie	56,8	61,6*	65/65	65/65	
Bulharsko	58,4	61,5	63/60	63/60	
ČR	58,9	60,6	62/60 let 8 měsíců	63 let 8 měsíců/63 let 4 měsíce	65/65
Dánsko	61,6	61,3	65/65	65/65	67+/67+***
Estonsko	61,1	62,1	63/61	63/63	
Finsko	61,4	61,6*	65/65, 63-68	65/65, 63-68	
Francie	58,1	59,3	60-65	60/60	
Irsko	63,2	64,1**	65/65	65/65 (66/66)	(68/68)
Itálie	59,8	60,8	65/60	65/60****	***
Kypr	62,3	63,5*	65/65	65/65	
Litva	58,9	59,9**	62 let 6 měsíců/60	64/63	65/65
Lotyšsko	62,4	62,7	62/62	62/62	
Lucembursko	56,8	:	65/65	65/65	
Maďarsko	57,6	:	62/62	64/64	65/65
Malta	57,6	59,8	61/60	63/63	65/65
Německo	60,6	61,7	65/65	65y9m/65y9m	67/67
Nizozemsko	60,9	63,2	65/65	65/65 (66/66)	(67/67)
Polsko	56,6	59,3*	65/60	65/60	
Portugalsko	61,9	62,6*	65/65	65/65	
Rakousko					
Rumunsko	59,8	55,5	63 let 8 měsíců/58 let 8 měsíců	65/60 (65/61 let 11 měsíců)	(65/65)
Řecko	61,3°	61,4	65/60	65/60	65/65
Slovensko	57,5	58,7*	62/59	62/62	
Slovinsko	56,6°	59,8**	63/61	63/61 (65/65)	
Španělsko	60,3	62,6	65/65	65/65	
Švédsko	62,1	63,8	61-67	61-67	
Velká Británie	62,0	63,1	65/60	65/65	68/68

Poznámky: Údaje za roky 2001 a 2008 představují průměrný věk odchodu do důchodu. Ve Švédsku je penze garantována od 65 let. Legenda: ° 2002; * 2007; ** 2006; údaje v závorkách = návrh; *** věk odchodu do důchodu se bude zvyšovat v souladu s růstem naděje dožití; **** všichni státní zaměstnanci budou do důchodu počínaje rokem 2018 odcházet v 65 letech

Zdroj: Zelená kniha na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě

15. 11. 2010 byla ukončena veřejná konzultace týkající se budoucnosti/udržitelnosti penzijních systémů v EU. Komisi se sešlo přes 200 příspěvků.

Kontext

Komise veřejnou konzultaci zahájila v červenci 2010 v souvislosti s předložením příslušné [zelené knihy](#). V pozadí dané iniciativy lze číst reakci na dlouhodobé stárnutí populace v EU a s tím související tlak na penzijní systémy jednotlivých členských států.

Penzisté pobírají důchod déle než dříve (jen 50% lidí ve věku 60 let v EU pracuje) a zároveň se snižuje počet těch, kteří jsou schopni do penzijních systémů aktivně přispívat (více v příspěvku „EU zahájila debatu o budoucnosti důchodů“, [Monitoring červenec /srpen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Zelená kniha se zaměřila především na 5 problémových okruhů: 1. zajištění přiměřeného důchodu a zabezpečení dlouhodobě udržitelných důchodových systémů; 2. rovnováha mezi prací a důchodem, usnadnění delšího a aktivnějšího života; 3. odstranění překážek pro občany, kteří pracují v jiných zemích EU, a pro vnitřní trh s penzijními produkty; 4. větší spolehlivost důchodů po zkušenosti s nedávnou hospodářskou krizí; 5. větší transparentnost, aby lidé mohli v souvislosti se svým důchodovým příjmem přijímat kvalifikovaná rozhodnutí.

Jako nejspornější se nakonec neukázalo konstatování, že „vhodným opatřením pro posílení udržitelnosti důchodových systémů je automatická úprava, která zvyšuje důchodový věk v souladu s růstem naděje dožití“, ale spíše potenciální změna [směrnice č. 2008/94](#) o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele či možné vytvoření doplňkového celounijního penzijního systému (vedle penzijních systémů jednotlivých členských států).

Mezi další sporné body, jež z veřejné konzultace vyplynuly, patří potenciální revize [směrnice č. 2003/41](#) týkající se (přenositelnosti) zaměstnaneckého penzijního pojištění, obecněji pak zajištění rovnosti mezi muži a ženami, mezi pracovníky v jednotlivých členských státech EU ap.

Další vývoj

Komise hodlá příspěvky z veřejné konzultace vyhodnotit a ve třetím kvartále roku 2011 předložit konkrétnější bílou knihu.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Komise prezentovala svoje představy o budoucnosti SZP po roce 2013

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions „The CAP towards 2020: Meeting the food, natural resources and territorial challenges of the future“ ([COM\(2010\)672](#))

18. 11. 2010 Komise představila očekávané sdělení týkající se budoucnosti SZP do roku 2020. Je zaměřeno na 3 hlavní cíle – řešení problémů v oblasti potravin, přírodních zdrojů a územního plánování – a prezentuje různé varianty vývoje SZP po roce 2013.

Kontext

Poslední systémové změny v SZP přijaté v roce 2008 v podobě tzv. [Health Check](#) přinesly spíše „kosmetické“ úpravy. Neřešeny zůstaly především otázky financování této nákladné politiky.

Diskutovaným tématem pro nadcházející roky se proto staly otázky budoucnosti SZP a hlavně financí v tomto sektoru po roce 2013.

Už na konci roku 2009 se objevily v souvislosti s tématem finanční perspektivy po roce 2013 první signály, že větší odpovědnost za finančně nejnáročnější kapitoly (jako strukturální politika a právě SZP) by mohla být převedena na členské státy v souvislosti s novými prioritami agendy EU a přesměrováním financí společného rozpočtu do jiných náročných oblastí (jako např. energetika). Tyto zprávy vyvolaly odpor členských států a z problému financování EU po roce 2013 a jejích nejnáročnějších politik se stala vysoce citlivá otázka, což se odrazilo i ve skutečnosti, že Komise stále odkládala zveřejnění konkrétnějších návrhů týkajících se právě rozpočtové reformy po roce 2013.

Mezi členy EU převládají zastánci „silné SZP“ (Francie, Německo, Španělsko, Polsko, Portugalsko, Itálie atd.).

Už v prosinci 2009 Francie iniciovala tzv. Pařížskou výzvu pro zachování silné SZP (více v příspěvku „Od mléčné krize k Pařížské výzvě“, [Monitoring prosinec 2009](#)). V únoru 2010 ve Varšavě 9 z 12 členských států, které vstoupily do EU v rámci tzv. východního rozšíření, podepsalo Deklaraci pro silnou SZP. SZP má podle ní garantovat zemědělské příjmy i po roce 2013 a zachovávat principy solidarity, deklarace se ovšem vyslovovala i pro zjednodušení systému a především pro férovou distribuci přímých plateb mezi členskými státy (více v příspěvku „Budoucí SZP musí být ‚silná‘“, [Monitoring únor 2010](#)). V září 2010 bylo sepsáno francouzsko-německé prohlášení

o silné SZP po roce 2013, které odráželo maximální snahu zachovat status quo a též negativní postoj ke změnám v mechanice výpočtu přímých plateb (více v příspěvku „Debata o budoucnosti SZP po roce 2013 pokračuje“, [Monitoring září 2010](#)).

Zastánci hlubší a radikálnější reformy SZP a výdajových úspor jsou méně početní, reprezentuje je především Velká Británie.

Postoj ČR je spíše rezervovaný k iniciativám za silnou SZP vzhledem k vědomí složité finanční situace ze strany současné české vlády, jednoznačný je ale její požadavek narovnání asymetrických prvků v distribuci přímých plateb.

Pokud jde o postoje klíčových institucí EU, nový komisař pro zemědělství a rozvoj venkova Dacian Cioloș z Rumunska je znám odlišným přístupem k reformám než jeho více liberálně a na radikálnější reformu orientovaná Dánka Mariann Fischer Boel. Cioloș podpořil myšlenku reformy, ale s důrazem na nutnost zachování finančních podmínek v sektoru. Vyslovuje se též dlouhodobě pro nápravu nerovností, které panují v oblasti přímých plateb, zejména mezi novějšími a staršími členskými státy.

Komise na jaře 2010 spustila veřejnou konzultaci o budoucnosti SZP po 2013 (více v příspěvku „Zahájena debata o budoucnosti SZP po roce 2013“, [Monitoring duben 2010](#)), EP zase svůj postoj vyjádřil v červenci 2010 schválením [usnesení](#) o budoucnosti SZP po roce 2013 (více v příspěvku „Reforma SZP po roce 2013 na plenárním zasedání EP“, [Monitoring červenec/srpen 2010](#)).

Obsah

Téma budoucnosti SZP po roce 2013 je těsně provázáno s debatou o rozpočtové politice EU, ale nejde jen o otázku objemu financí v sektoru. Důležitá je samotná metodika kalkulace přímých plateb, otázky řízení zemědělských trhů a zvládnání krizových situací (krizová situace se v průběhu roku 2009 objevila především v sektoru mléka a mléčných produktů, problémy se objevují i v některých dalších odvětvích živočišné produkce, jako je chov prasat a drůbeže a produkce vepřového a drůbežího masa). Důležitou otázkou jsou také požadavky liberalizace vnějších obchodních vztahů na zemědělském trhu a předpokládané úplné zrušení vývozních náhrad dle požadavků WTO, které staví do popředí problém konkurenceschopnosti evropského zemědělství.

Sdělení nabízí 3 varianty pro vývoj SZP po roce 2013:

Nejméně radikální varianta změn předpokládá zachování stávajícího systému přímých plateb, ale navrhuje je spravedlivěji rozdělit mezi členské státy.

Vzhledem k problémům v některých odvětvích mají být posíleny nástroje řízení rizik. V oblasti rozvoje venkova tato varianta předpokládá zachování cílů vyplývajících z Health Check (dodatečné zacílení dotací na boj se změnami klimatu, na ochranu vod, na inovace a na podporu udržitelných obnovitelných zdrojů energie).

Radikálnější varianta změn opět slibuje spravedlivější rozdělení přímých plateb, ale počítá i s jejich zcela novou metodikou.

Přímé platby mají být vypláceny v různých sazbách. Základní sazba by odpovídala současným přímým platbám a nárok na ni by měl být jednoznačně podmíněn plněním norem cross-compliance. Tato základní sazba by měla být doplněna o povinnou roční platbu za doplňkové environmentální akce (tedy za to, co zemědělec vykoná pro ochranu životního prostředí nad rámec dodržování cross-compliance). Zachovány by měly být též platby za přírodní omezení v oblastech odpovídajících současným LFA a podpora produkce u některých „zvláště citlivých“ oborů.

Zajímavé je, že v rámci této varianty jsou zvažovány i některé kroky, které byly navrhovány již v rámci Health Check a které se kupř. v ČR, pro niž je od časů kolektivizace typická spíše koncentrovaná zemědělská produkce, neseťkaly se souhlasným přijetím. Jde opět o snahu o finanční zvýhodnění malých zemědělských podniků a naopak o snahu omezit či zastropovat základní sazbu přímých plateb s ohledem na velikost zemědělského podniku.

V oblasti rozvoje venkova tato varianta počítá s podporou nových priorit s ohledem na boj se změnami klimatu, řízení rizik, ale i kompenzací snižování zemědělských příjmů v některých oblastech.

Jak bývá obvyklé u sdělení, která v oblasti SZP nastiňují budoucí konkrétní reformní návrhy, je přítomna i třetí, nejradikálnější varianta změn, která navrhuje postupně zrušit přímé platby v jejich stávající podobě a poskytovat jen omezené platby za poskytování environmentálních veřejných statků a platby pro oblasti, které trpí přírodním omezením a znevýhodněním.

„Revoluční“ varianta počítá i se zrušením všech tržních regulačních opatření s výjimkou případů závažné krize, priority rozvoje venkova se mají podle ní soustředit hlavně na poskytování dotací pro boj se změnami klimatu a na ochranu životního prostředí.

Vzhledem k výše naznačeným postojům aktérů i členských států je ovšem vítězství varianty v čistě této radikální podobě poměrně nepravděpodobné.

Další vývoj

O navržených variantách budou jednat členské státy v rámci Rady pro oblast zemědělství a rybolovu. Jednání probíhají i mezi jednotlivými členskými státy, v listopadu 2010 se nad textem sdělení sešli ministři zemědělství Polska a Velké Británie a též ministři Francie a Rakouska, které dalo najevo, že sympatizuje s německo-francouzskou pozicí vůči reformě SZP.

Otázkou je připojení dalších států, zejm. ze střední Evropy včetně ČR.

EP bude moci na základě Lisabonské smlouvy o podobě reformy poprvé spolurozhodovat.

V rámci EP má být proto od prosince 2010 zahájeno jednání s Komisí na půdě výboru AGRI. V lednu 2011 chce EP pořádat veřejné slyšení na téma přímých plateb, budoucnosti tržních regulací a rozvoje venkova, v únoru 2011 potom pořádá komplexní workshop o financování SZP. Teprve na přelomu února a března 2011 by mělo dojít ke zveřejnění návrhu zprávy k předloženému sdělení Komise, zpravodajem byl určen německý europoslanec Albert Dess z frakce EPP. Na květen 2011 a začátek léta 2011 je potom naplánováno hlasování výboru AGRI a pléna EP.

Komise má zveřejnit konkrétní legislativní návrhy změn v SZP na období po roce 2013 též do léta 2011.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**EP: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější**

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (KOM(2008)809)

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (KOM(2008)810)

Plénum EP 24. 11. 2010 [přijalo](#) poměrem 640:3:12 [zprávu Jill Evans](#) z výboru ENVI týkající se zpřísnění stávající [směrnice č. 2002/95](#) o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (tzv. RoHS Directive).

O revizi [směrnice č. 2002/96](#) o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (tzv. WEEE Directive), resp. [zprávě Karl-Heinze Florenze](#) (rovněž z výboru ENVI), se dále jedná.

Kontext

Komise své návrhy předložila v prosinci 2008 s cílem obě směrnice meritorně propojit, zjednodušit a vytvořit koherentní legislativní rámec ke snížení nebezpečných látek (mj. olova, rtuti či kadmia) v elektrických a elektronických zařízeních, resp. ke zvýšení míry jejich znovuvyužití a recyklace v případě, že daná zařízení vyjdou z užívání.

Členské státy se stavějí proti propojení směrnic RoHS a WEEE, resp. jsou spíše pro dvě separátní normy s různým záběrem a různými cíli (více v příspěvku „Rada má pochyby o revizi směrnic o elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring říjen 2009](#)). Výbor ENVI však již v červnu 2010 demonstroval zcela opačný postoj (více v příspěvku „ENVI: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

EP hodlá během 8letého přechodného období zpřísnit používání řady látek v elektrických a elektronických zařízeních.

Explicitní výjimkou, bez níž by mělo být používání konkrétních látek zakázáno (v současnosti se uplatňuje výrazně benevolentnější opačný přístup, tj. co není zakázáno, je povoleno), by měl disponovat jen omezený okruh výrobků, např. zařízení k produkci energie z obnovitelných zdrojů (solární panely), fixní průmyslové instalace nebo vojenská technika. Průběžné rozšiřování seznamu látek, na něž se vztahují omezení, by měla mít na starost komitologie, s možností předkládat návrhy i ze strany EP nebo Rady.

Další vývoj

Bude-li směrnice RoHS schválena, její implementační lhůta by měla být 18měsíční.

Další komplexní revizi příslušné směrnice (mj. kvůli zohlednění otázky nanotechnologií) by měla Komise předložit po 3 letech.

VE ZKRATCE...

Návrh směrnice o průmyslových emisích (IPPC) 8. 11. 2010 formálně schválila Rada. Směrnice vstoupí v platnost 20 dní poté, co bude zveřejněna v Úředním věstníku EU. Návrh směrnice přijal EP 7. 7. 2010 (více příspěvku „Plénum EP přijalo přísnější limity pro průmyslové emise“, [Monitoring červenec / srpen 2010](#)).

Rada 8. 11. 2010 jednomyslně podpořila uvolnění vízové povinnosti pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny. Cestovat mohou lidé vlastníci pas s biometrickými údaji. EU ale požaduje bezpečnostní záruky včetně opatření zamezujících hromadnému odlivu občanů těchto zemí do zemí EU (více také v příspěvku „EP: Uvolnění vízové povinnosti pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny do konce roku 2010, [Monitoring říjen 2010](#)).

9. 11. 2010, den před zveřejněním sdělení Komise o nové energetické strategii do roku 2020, přijal výbor ITRE [návrh zprávy](#) Bendta Bendtsena (ve znění [pozměňovacích návrhů](#)) týkající se revize akčního plánu EU o energetické účinnosti z roku 2006. Jejím přijetím se ITRE poněkud překvapivě, oproti původním očekáváním, vyslovil pro požadavek stanovení závazných cílů v oblasti energetických úspor za účelem snížení energetické spotřeby v EU o 20% do roku 2020. Nová energetická strategie představená Komisí si vysloužila kritiku některých europoslanců mj. právě pro absenci těchto závazných cílů. Bendsenova zpráva podpořila také další změny legislativy v oblasti ekodesignu, která by se podle ní měla vztahovat na více produktů (domácí spotřebiče, zemědělské stroje, stavební materiály apod.) a výrazně se vyslovila pro finanční podporu renovace budov za účelem energetických úspor, která by současně přinesla další, vedlejší pozitivní efekty v podobě vytváření pracovních míst. Zpráva počítá také s renovací budov samotných institucí EU.

Evropský účetní dvůr vydal 10. 11. 2010 velmi kritickou [zprávu](#) s názvem „Splnila reforma cukerného pořádku své hlavní cíle?“. Dokument se věnuje reformě pravidel fungování jednotného trhu s cukrem, která byla přijata v roce 2006 a představovala tehdy jedno z nejkontroverznějších témat agendy v oblasti SZP. Reforma si kladla za cíl 30% snížení produkce cukru v EU, což dle zprávy vedlo k zániku asi 80 cukrovarů, jejichž likvidace byla částečně sanována z prostředků nově ustaveného restrukturalizačního fondu. Reforma se dotkla také produkce cukru v ČR, kde vedla k uza-

vření velkých provozů vlastněných zahraničními vlastníky, kteří přesunuli výrobu zpět do svých států. Zpráva mj. konstatuje, že se nenaplnil především cíl likvidace nekonkurenceschopných podniků. Skutečností se stal pravý opak: zatímco v některých zemích došlo k masivnímu zániku cukrovarnických provozů, v mnoha oblastech zůstaly kvůli těmto přesunům zachovány i nekonkurenceschopné provozy. Potvrzuje tak kritiku, která provázela někdejší návrhy cukerné reformy a poukazovala právě na takovéto možné důsledky.

Komise 16. 11. 2010 podle své [tiskové zprávy](#) předložila návrh na posílení mechanismu hodnocení správného uplatňování schengenských pravidel v členských státech EU. Text (a tudíž i jeho obsah) je však zatím nedostupný. Jisté je pouze to, že o něm bude spolupřehodovat Rada s EP.

Rada 17. 11. 2010 [definitivně odsouhlasila](#) tzv. finanční balík, 24. 11. 2010 příslušné texty [podepsal](#) za Radu Olivier Chastel a za EP Jerzy Buzek. Nová dohledová architektura (ESRB, EBA, EIOPA a ESMA) začne fungovat 1. 1. 2011 (více v příspěvku „EU schválila finanční balík“, [Monitoring září 2010](#)).

Komise 24. 11. 2010 otevřela hned několik řízení proti ČR za neplnění povinností vyplývajících z práva EU. Týkají se [implementace směrnice č. 85/337 o posuzování vlivů na životní prostředí, směrnice č. 2009/74 o osivech](#) a [směrnice č. 2008/50 o kvalitě ovzduší](#).

Vláda ČR 24. 11. 2010 schválila novelu [devizového zákona](#), která umožňuje prodej zemědělské půdy cizincům. ČR si při vstupu do EU vyjednala přechodné období na nabytí zemědělské půdy a lesů v délce 7 let pro osoby, které nemají trvalý pobyt na území ČR. V případě fyzických osob se vlastníky mohly stát pouze ty osoby, které na území ČR žily a hospodařily minimálně 3 roky, půdu však bylo možné získávat i přes prostředníky od Pozemkového fondu. V případě právnických osob ze zahraničí to mohly být pouze firmy se sídlem v ČR. Přechodné období tedy vyprší 1. 5. 2011, a proto bylo nutné devizový zákon uvést do souladu s právem EU. Měnit se v této souvislosti budou také zákony o státní půdě a Pozemkovém fondu, přičemž přednost při koupi půdy by měli mít ti, kdo na půdě v majetku státu hospodaří, v případě cizinců by to mělo být opět minimálně po dobu 36 měsíců. To má zamezit případným spekulacím se zemědělskou půdou.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 10.–11. 11. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Barbary Matery týkající se uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci: SR Technics, Irsko (A7-0297/2010)	459	Vlasák	54	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček,	8	-
Zpráva Jeana-Paula Gauzèse týkající se správce alternativních investičních fondů (A7-0171/2010)	513	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Vlasák	92	-	3	-
Zpráva Agustína Díaze de Mera Garcíe Consuegra týkající se změny nařízení (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (A7-0294/2010)	559	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Vlasák	40	-	13	-
Zpráva Kathleen Van Brempt týkající se změny nařízení (ES) č. 663/2009 o zavedení programu na podporu hospodářského oživení prostřednictvím finanční pomoci Společenství pro projekty v oblasti energetiky (A7-0246/2010)	582	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Vlasák, Zahradil	27	-	7	-
Zpráva Thomase Manna týkající se demografické výzvy a mezigenerační solidarity (A7-0268/2010)	440	-	122	Fajmon, Ouzký, Strejček, Vlasák, Zahradil	43	Češková, Kožušník

Plénium EP ve dnech 22.–25. 11. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Bernharda Rapkaye týkající se státní podpory k usnadnění uzavírání nekonkurenceschopných uhelných dolů (A7-0324/2010)	465	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	159	-	39	-

Zpráva Christofera Fjellnera týkající se informací o léčivých přípravcích (kodex Společenství týkající se humánních léčivých přípravků) (A7-0290/2010)	558	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	42	-	53	-
Zpráva Christofera Fjellnera týkající se informací o léčivých přípravcích (postupy Společenství pro registraci léčivých přípravků a dozor nad nimi) (A7-0289/2010)	564	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	41	-	45	-
Zpráva Jill Evans týkající se omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (A7-0196/2010)	640	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	3	-	12	-
Zpráva týkající se návrhu usnesení o probíhajících jednáních o rozpočtu na rok 2011 (B7-0683/2010)	486	-	64	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	21	-
Zpráva Iva Beleta týkající se veřejnoprávního vysílání v digitální době: budoucnost duálního systému (A7-0286/2010)	522	Cabrnoch, Češková, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	22	-	62	Fajmon
Zpráva Leny Kolarske-Bobińske týkající se směru k nové energetické strategii pro Evropu 2011–2020 (A7-0313/2010)	506	Fajmon, Zahradil	52	Strejček	62	Cabrnoch, Češková, Kožušník, Tošenovský, Vlasák
Zpráva Yannicka Jadota týkající se politiky mezinárodního obchodu v kontextu naléhavých otázek spojených se změnou klimatu (A7-0310/2010)	504	-	78	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	4	-
Zpráva Harlema Désireho týkající se sociální odpovědnosti podniků v dohodách o mezinárodním obchodu (A7-0317/2010)	480	-	48	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	6	-

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA PROSINEC 2010

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
		1	2	3
			Rada JAH TTE COREPER II COREPER I	Rada JAH TTE
		EP AFET, AGRI, BUDG, CULT, ECON, EMPL, ENVI, INTA, ITRE, JURI, PECH, PETI, REGI, TRAN,	EP AFET, BUDG, CULT, EMPL, INTA, ITRE, JURI, PETI, TRAN	
6	7	8	9	10
Rada EPSCO	Rada EPSCO ECOFIN	Rada COREPER II COREPER I	Rada FAC	Rada COMPETITIVENESS COREPER II
EP SEDE, SURE			EP DEVE, IMCO, ITRE, JURI, LIBE, REGI	
13	14	15	16	17
Rada FAC AGRICULTURE AND FISHERIES	Rada GAC AGRICULTURE AND FISHERIES		Rada Evropská rada	Rada Evropská rada
EP Plénium DEVE, DROI, CONT	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	
20	21	22	23	24
Rada ENVIRONMENT	Rada COREPER I	Rada COREPER II		
27	28	29	30	31

SEZNAM ZKRATEK

AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
ALDE	Alliance of Liberals and Democrats for Europe (Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu)
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Evropský výbor spotřebitelských svazů)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CCS	carbon capture and storage (zachycování a ukládání oxidu uhličitého)
COMPETITIVENESS	Competitiveness Council (Rada pro konkurenceschopnost)
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
COPA-COGECA	Comité des organisations professionnelles agricoles – Comité général de la coopération agricole de l'Union européenne (Výbor profesních zemědělských organizací – Všeobecná konfederace zemědělských družstev v EU)
Coreper	Comité des Représentants Permanents (Výbor stálých zástupců)
ČR	Česká republika
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EBA	European Banking Authority (Evropský orgán pro bankovníctví)
ECB	Evropská centrální banka
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
ECR	European Conservatives and Reformists Group (Skupina Evropských konzervativců a reformistů)
EEAS	European External Action Service (Evropská služba pro vnější činnost)
EFSF	European Financial Stability Facility (Evropský nástroj finanční stability)
EFSM	European Financial Stabilization Mechanism (Evropský mechanismus finanční stabilizace)
EGF	European Globalisation Adjustment Fund (Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci)
EHP	Evropský hospodářský prostor
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority (Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
ENVIRONMENT	Environment Council (Rada pro životní prostředí)
EP	Evropský parlament
EPO	European Patent Office (Evropský patentový úřad)
EPP	European People's Party (Evropská lidová strana)
EPSCO	Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council (Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)
ESRB	European Systemic Risk Board (Evropský výbor pro systémová rizika)
EU	Evropská unie
EUBAM	European Union Border Assistance Mission (hraniční asistenční mise EU)
EURATOM	European Atomic Energy Community (Evropské společenství pro atomovou energii)
Eurochambres	European Association of Chambers of Commerce and Industry (Asociace evropských

	obchodních komor a průmyslu)
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
G20	skupina ministrů financí a guvernérů centrálních bank Argentiny, Austrálie, Brazílie, Kanady, Číny, Francie, Německa, Indie, Indonésie, Itálie, Japonska, Mexika, Ruska, Saudské Arábie, Jižní Afriky, Jižní Koreje, Turecka, Velké Británie, Spojených států amerických a EU)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
Greens/EFA	Group of the Greens/European Free Alliance (Skupina Zelených/Evropské svobodné aliance)
GUE/NGL	Group of the European United Left/Nordic Green Left (Skupina Konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice)
HDP	hrubý domácí produkt
IAEA	International Atomic Energy Agency (Mezinárodní agentura pro atomovou energii)
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochrana spotřebitelů)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control (integrovaná prevence a omezování znečištění)
ITER	International Thermonuclear Experimental Reactor (mezinárodní termonukleární experimentální reaktor)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
LFA	Less Favoured Area (znevýhodněná oblast)
LIBE	Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee (Výbor EP pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
MMF	Mezinárodní měnový fond
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Organizace Severoatlantické smlouvy)
OSN	Organizace spojených národů
OZE	obnovitelné zdroje energie
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
QMV	qualified majority (kvalifikovaná většina)
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemical Substances (registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek)
REGI	Regional Development Committee (Výbor pro regionální rozvoj)
RF	Ruská federace
RoHS	Restriction of Hazardous Substances (omezení nebezpečných látek)
S&D	Group of the Progressive Alliance of Socialists & Democrats in the European Parliament (Skupina Pokroková aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu)
SE	Societas Europaea (evropská společnost)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SET	Strategic Energy Technology Plan (Strategický plán pro energetické technologie)
SZBP	společná zahraniční a bezpečnostní politika
SZP	společná zemědělská politika
TFTP	Terrorist Finance Tracking Program (Program sledování finančních toků teroristů)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
TTE	Transport, Telecommunications and Energy Council (Rada pro dopravu, telekomunikaci a ekonomiku)
UCITS	Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities (subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
WEEE	Waste Electrical and Electronic Equipment (odpadní elektrická a elektronická zařízení)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

SLOVNÍČEK

Amsterodamská smlouva

Revize primárního práva, která mění do té doby platná znění Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Byla podepsána 2. 10. 1997 a v platnost vstoupila 1. 5. 1999 (viz také „primární právo“).

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

biometrické údaje

Digitální otisky prstů a digitální fotografie.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

evropský důkazní příkaz

Právní norma, na jejímž základě je rozhodnutí k zajištění důkazů v přeshraničních případech vydané justičním orgánem v jednom členském státě automaticky uznáno a vykonáváno justičním orgánem v jiném členském státě. Rada formálně přijala rámcové rozhodnutí o evropském důkazním příkazu v prosinci 2008 (viz také „evropský zatýkácí rozkaz“ a „Rada“).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

evropský zatýkácí rozkaz

Těž eurozatykač. Právní norma nahrazující praxi předávání (extradice) osob mezi členskými státy podle mezinárodních smluv jednotným zatýkáčím rozkazem. Umožňuje zatčení a předání požadované osoby do členského státu EU na základě rozhodnutí soudu či jiného justičního orgánu v jiném členském státě. Rada schválila rámcové rozhodnutí o eurozatykači a procesu předávání mezi členskými státy v červnu 2002. Členské státy měly tento princip implementovat do svých právních řádů do 31. 12. 2003. Některé z nich (včetně ČR) si vymínily určitou změnu režimu (viz také „implementace“ a „Rada“).

farmakovigilance

Dozor nad léčivými přípravky po jejich registraci směřující k zajištění maximální bezpečnosti a co nejvýhodnějšího poměru prospěšnosti léčivého přípravku k jeho rizikům. Součástí této činnosti je detekce, hodnocení, pochopení a prevence nežádoucích účinků léků nebo problémů, jako je např. špatné užívání nebo zneužívání léků, lékové interakce, vliv na plod, na kojene děti atd.

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

Health Check

Doslova „zdravotní kontrola“. Střednědobá revize fungování reformy společné zemědělské politiky, jejíž podoba (novelizace čtyř stěžejních legislativních norem) byla schválena v roce 2008.

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

kvalifikovaná většina

Pojem známý především z hlasování v Radě. Pro přijetí konkrétního opatření je nezbytné získat nadpoloviční většinu členů (Rady nebo jiného orgánu) a přibližně 70 % vážených hlasů (přibližně proto, že např. při rozšiřování EU o nové členské státy dochází k jejich „převažování“). Nově se prosazujícím a prozatím „doplňkovým“ kritériem je populace, resp. to, zda kvalifikovaná většina popsaných parametrů reprezentuje také určité procento populace EU (Smlouva z Nice uvádí 62%) (viz také „Rada“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

posílená spolupráce

Nástroj EU zakotvený v čl. 326–334 Smlouvy o fungování EU. Od přijetí Amsterodamské smlouvy umožňuje, aby se některé členské státy EU (minimálně však třetina z nich, v současnosti 9) mohly v určité oblasti integrovat nad rámec integrace dosažené EU jako celkem. Posílená spolupráce musí být otevřená všem členským státům, nesmí narušovat vnitřní trh EU, hospodářskou, sociální a územní soudržnost ap. Rada o jejím zahájení zpravidla rozhoduje kvalifikovanou většinou, souhlasit musí i Evropský parlament (viz také „Amsterodamská smlouva“, „Evropský parlament“, „kvalifikovaná většina“, „Rada“, „Smlouva o fungování EU“).

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednotnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

Schengenské dohody

Souhrnné označení pro dva smluvní dokumenty: Schengenskou dohodu o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích z roku 1985 a Schengenskou prováděcí úmluvu z roku 1990.

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

Smlouva o fungování EU

Též Smlouva o Evropském společenství revidovaná Lisabonskou smlouvou. Druhá ze dvou hlavních částí Lisabonské smlouvy.

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

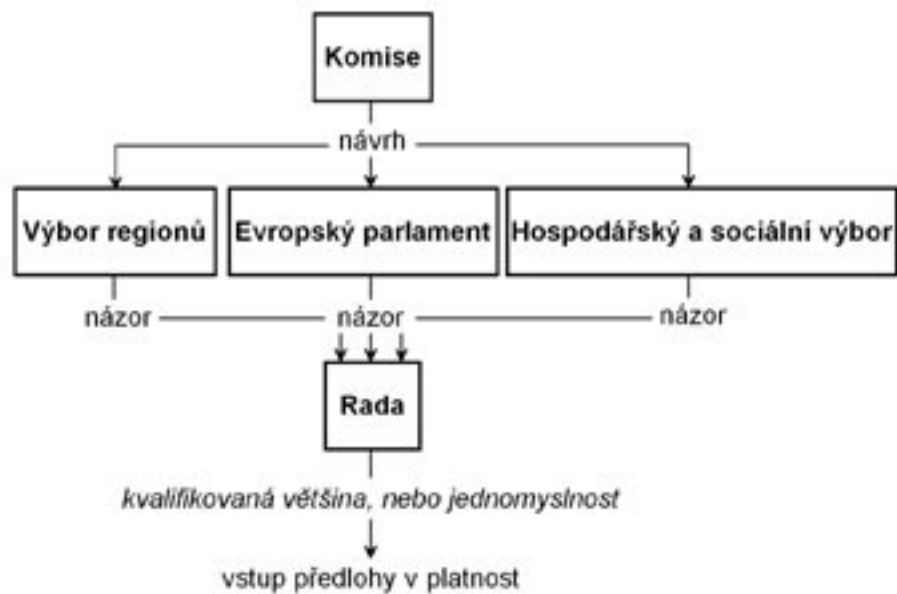
Též spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jenž má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“). Schémata rozhodovacích procedur

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

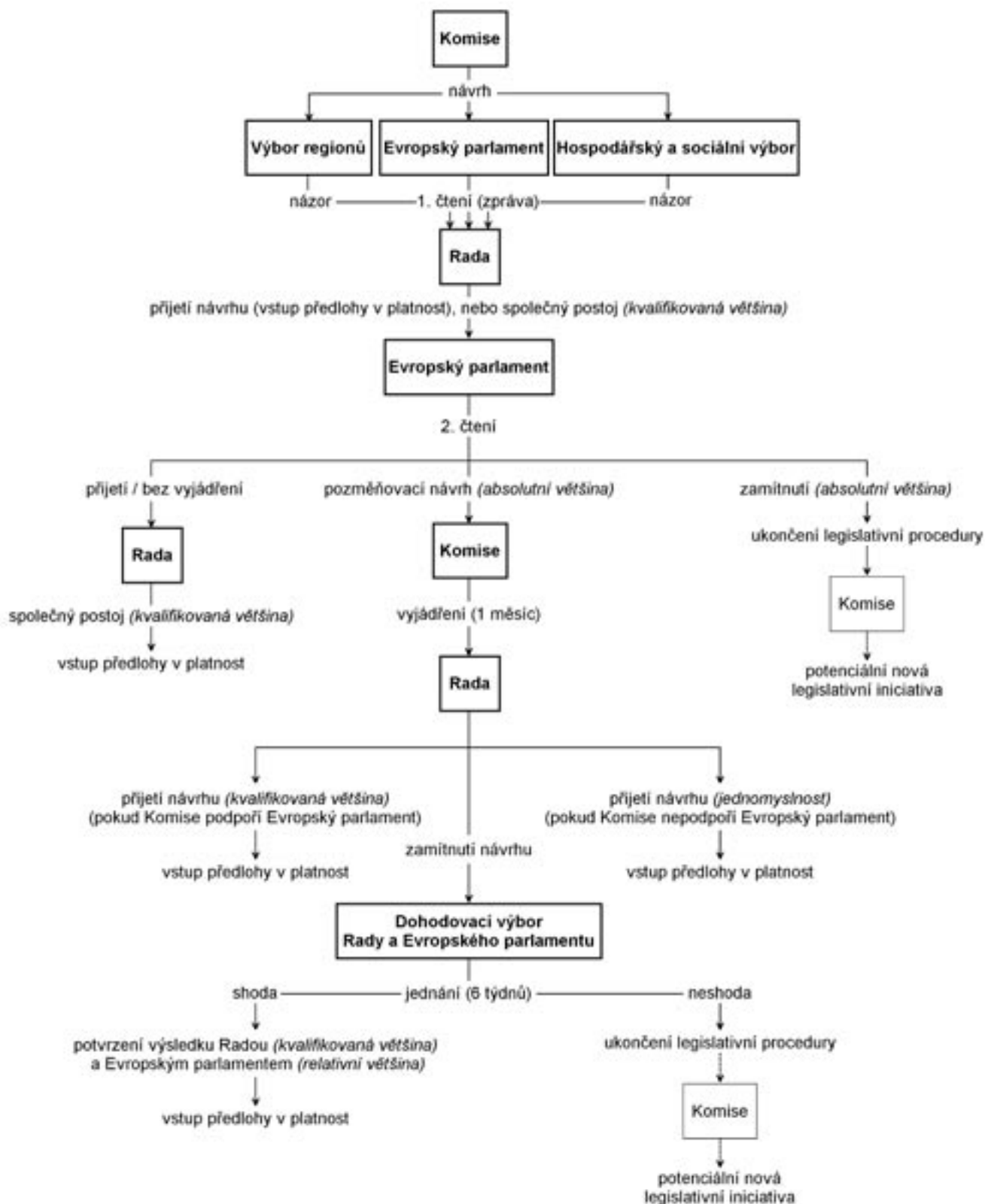
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.